

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 49 • nr. 6 • juni 2013 • €1,75 • www.sp.nl

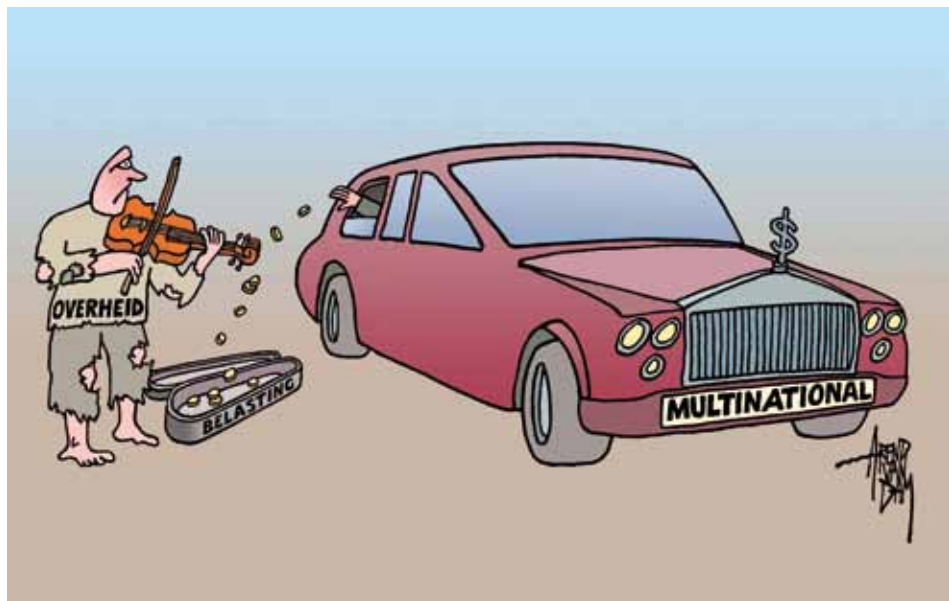
ALTIJD ZON VOOR MULTINATIONALS

BELASTINGPARADIJS NEDERLAND

ZES OP DE TIEN TRUCKERS ZIEN GEEN TOEKOMST

'DE DELTACOMMISSIE HAD IN BANGLADESH MOETEN ZITTEN'

Arend van Dam

MINITOMAATJE

Tijdens campagnes zijn SP'ers extra zichtbaar met T-shirts, petten en jassen. Maar wie het daarna subtieler wil aanpakken, laat met deze kleine tomaatspeldjes zien trots te zijn op de SP.

Bij een mini-tomaatje hoort een mini-prijs: € 0,30.

www.sp.nl/shop bij Gadgets, onderaan

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

OOK HUUB OOSTERHUIS OP ROOD ZOMERSCHOOL!

Huub Oosterhuis, theoloog, dichter en voormalig priester zal aanwezig zijn op de ROOD Zomerschool. Oosterhuis was in 2006 kandidaat voor de Tweede Kamerverkiezingen namens de SP. Oosterhuis is vooral erg bekend doordat hij als moderne priester een duidelijke verbinding weet te

creëren met politiek activisme. Ook het neoliberalisme en het huidige vreemdelingenbeleid zijn thema's waar Oosterhuis een duidelijke mening over heeft.

facebook.com/ROODjongSP

Foto © Suzanne van de Kerck

Ben je geïnteresseerd in wat Oosterhuis te zeggen heeft? Aarzel dan niet en meld je aan door 75 euro over te maken op rekeningnummer 321512812 t.n.v. Rood jongeren in de SP. De zomerschool is van 13 tot en met 18 juli. Vragen? rood@sp.nl

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk
Mark Ofman
Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Sander van Oorspronk, Rob Voss

Foto cover
Evert Elzinga / Hollandse Hoogte

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Zorgfraude

U lost het zelf maar op
4

Jan Marijnissen en Salomon Kroonenberg

'Jammer dat de klimaatdiscussie zo gepolitiseerd is geraakt'
6

Belastingcarroussel

'Perverse rol van Nederland moet stoppen'
18

Lobby-magneet Brussel

Mysterieuze affaire legt gebrek aan transparantie bloot
24

'Moderniseren, maar geen Big Brother'

Mag de politie terughacken?
29

17 Uitgelicht: Natuur in Daarle verkocht

26 Chauffeurs-enquête: Truckers luchten hun hart

27 Ronald van Raak leest 'Tegendenken'

28 Linksvoor: Fenna Veenstra is geen druktemaker

12, 13, 14, 15, 16, 22, 23 Nieuws **30** Brieven **31** Puzzel
32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

De VVD-doctrine

Het is de hoogste tijd om eens af te rekenen met een hardnekkig misverstand. NRC Handelsblad onderzocht vorig jaar welke partijen het beste op de centen letten. En wat bleek? Van de 38 jaar dat de VVD de afgelopen decennia regeerde, zaten we 29 jaar met een begrotingstekort.

We hoeven natuurlijk niet zo ver terug om te zien dat de VVD-doctrine van plat bezuinigen een vernietigend effect op onze economie en samenleving heeft. Al jaren wordt er nu snoeihard bezuinigd en de koopdracht van mensen verlaagd. De tekorten worden amper kleiner, de staatsschuld niet lager en economische groei niet hoger. Daartegenover worden wel de solidariteit in de zorg, onze sociale voorzieningen en de publieke sector afgebroken. Precies het omgekeerde beleid is nodig om ons land er bovenop te helpen, al hebben we een kabinet dat dit als laatste in de wereld niet lijkt te zien.

Wat opvalt is hoe diep de VVD-doctrine ook is doorgedrongen in het denken bij andere politici. PvdA-minister Jeroen Dijsselbloem is dezer dagen een geharnaste aanbidder van de 3-procentnorm geworden. Terwijl prominente VVD'ers als Wiegel en Bolkestein waarschuwen voor té hard bezuinigen, doet hij en Diederik Samsom er nog een schepje bovenop. Nog eens zes miljard euro willen de heren volgend jaar bezuinigen.

Wat ik zie is dat Rutte en Samsom zich van de samenleving hebben afgekeerd. Het anti-crisisbeleid van Rutte komt niet verder dan kansloze oproepen om auto's te kopen. En Diederik Samsom? Hij lijkt in slaap gevallen onder een deken van statistieken en cijfers. We zien hem op tv even de 3 procentnorm in twijfel trekken, om daarna snel weer een sprintje naar het VVD-standpunt te trekken. Ondanks het historisch falen en de gevolgen in de samenleving van dit VVD-beleid, kiest hij ervoor om er blind achteraan te blijven lopen.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Edith Schippers en SP-Kamerlid Renske Leijten tijdens het debat in de Tweede Kamer over fraude in de zorg.

‘DIT ZORGSTELSEL LOKT FRAUDE UIT’

De SP wil een parlementaire enquête naar de zorgfraude. Minister Schippers schuift echter de schuld in úw schoenen en de bestrijding op úw bordje.

STEL, U HEEFT EEN AUTO van de zaak. Die auto heeft een onderhoudsbeurt gehad en u haalt 'm op bij de garage. Daar krijgt u de rekening mee en daar staat op: olie ververst, fuseekogel vervangen, transmissievloeistof bijgevuld, filter aircosysteem vervangen, ABS-module uitgelezen/gecodeerd. Vraag: gelooft u het wel en geeft u de rekening netjes aan uw baas? Of gaat u die punten één voor één controleren en kijken of het niet goedkoper had gekund, en of dat een en ander überhaupt nodig was?

In de denklijn van zorgminister Schippers zou het dat laatste moeten zijn. Zij wil de fraude in de zorg namelijk gaan aanpakken door de patiënt een ‘begrijpelijk kostenoverzicht’ te geven na een behandeling in bij-

voorbeeld het ziekenhuis of bij de fysiotherapeut. Op die manier moeten frauderende zorgverzekeraars en zorginstellingen dus bang worden. Met andere woorden: degenen die bezuiniging na bezuiniging, premieverhoging, na premieverhoging voor hun kiezen krijgen moeten Sherlock Holmes gaan spelen om het systeem waaronder ze gebukt gaan in stand te houden. Een soortgelijke redenering is te zien bij de fraude met persoonsgebonden budget (pgb). De regering kondigde grootschalige controles bij mensen thuis aan. Leuk om inspecteurs over de vloer te krijgen als u in goed vertrouwen met een ‘bemiddelingskantoor’ in zee bent gegaan, maar er inmiddels achter gekomen bent dat de zorg die u nooit kreeg wél door dat kantoor gedeclareerd werd. SP-Kamerlid Renske

Leijten: ‘De minister zegt eigenlijk: iedereen mag rijk worden in de zorg, maar de patiënt is de schuld van de kostenstijging.’

Geen belang bij controle

Fraude mag niet. En dus moet je ertegen optreden. Maar volgens Renske Leijten is dat te weinig. ‘Dit zorgstelsel lokt fraude uit. De manier van het financieren van de zorg ligt ten grondslag aan de fraude-misstanden.’ Het systeem van betalen per verrichting maakte het voor ziekenhuizen en GGZ-instellingen lucratief om bijvoorbeeld de duurste behandeling uit te voeren, of deze níét uit te voeren maar wel in rekening te brengen, of meer dan noodzakelijke zorg aan te geven. Zorgverzekeraars hadden geen belang bij controle van de ingediende declaraties; zagen die controle zelfs als kostenpost, zo toont onderzoek van een werkgroep aan waarin nota bene het ministerie vertegenwoordigd is. Datzelfde onderzoek constateert dat er noch bij zorginstellingen, noch bij verzekeraars een prikkel bestaat om

onjuiste declaraties tegen te gaan. Want ach, de samenleving draait er door middel van stijgende premies toch wel voor op.

Sinds de invoering van dit zorgstelsel in 2004 trok de Kamer aan de bel over de excessen. Maar de achtereenvolgende kabinet-

Georganiseerde zorgfraude

ten deden niets. Het klinkt vreemd, maar die houding is te begrijpen. Omdat het geen excessen zijn, het is het systeem zelf. Vandaar dat de SP een parlementaire enquête naar de georganiseerde zorgfraude wil. Een zwaar middel, geeft Renske Leijten toe. 'Maar het gaat dan ook niet alleen om fraude. Het gaat ook om het zorgstelsel zelf en hoe het zo kon ontsporen. En om de vraag hoe het declaratiegedrag de algehele zorgkostenstijging heeft beïnvloed. De parlementaire enquête is een bijzonder geschikt instrument om daar een vinger achter te krijgen, temeer daar het om zo'n groot belang gaat. Voordeel

van een enquête is tevens dat je mensen onder ede kunt verhoren.'

Leijten zei het in het Kamerdebat als volgt: 'Hoe gaan wij een zorgstelsel opzetten dat fraude bestrijdt, in plaats van dat fraude daarvan een integraal onderdeel is?' Ze bepleit een zorgstelsel waarin in ieder geval 'gewoon met elkaar wordt afgesproken wat de zorgbehoefte is' in plaats van een systeem waarin 'zorgproductie' de winstmarge uitmaakt. Verder op haar verlanglijst: artsen in loondienst en een stop op de winstmaximalisatie in ziekenhuizen.

'Topprioriteit'

Minister Schippers reageerde tijdens genoemd debat door te stellen dat bestrijding van zorgfraude wat haar betreft 'topprioriteit' heeft. Leijten is daar weinig van onder de indruk: 'Dat komt dan negen jaar na de invoering van dit stelsel.' Daarbij zinspeelt het Kamerlid op de vele malen dat haar partij al die jaren alarm sloeg over fraude met bijvoorbeeld de pgb's. Ook het genoemde rapport werd niet met de Kamer gedeeld en bleef een jaar lang bij de minister in een bureau lade liggen. Vooralsnog steunde alleen GroenLinks het voorstel voor een parlementaire enquête. Wel wil de Kamer de capaciteit van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) indien nodig uitbreiden om de fraude aan te pakken. Hetzelfde geldt voor het Openbaar Ministerie en de FIOD. Een betere indicatie voor de omvang en ernst van het probleem is er niet.

Toeslagenfraude door Bulgaren en nu weer fraude in de zorg. In beide gevallen waren het VVD-bewindslieden (Teeven, Schippers) die onder vuur kwamen te liggen. Het was vervolgens VVD-fractievoorzitter Halbe Zijlstra die in de media een pleidooi hield voor vrijwillige in plaats van opgelegde solidariteit, voor een verder terugtrekkende overheid enzovoorts. Renske Leijten: 'Flauwekul. Er is wel degelijk solidariteit onder de mensen. Ze willen alleen niet dat er zo met hun geld gesmeten wordt.'

Het is dan ook typisch: de partij die het hardst heeft getrokken aan de invoering van marktwerking in tal van sectoren schuift de schuld voor de gevolgen daarvan in de schoenen van de overheid en de mensen die op basis van hun situatie ergens recht op hebben. ●

tekst Rob Janssen
foto Phil Nijhuis / ANP

COLUMN

Sorrydemocratie

En weer blijft een falend bewindspersoon gewoon aan. Aangetoonde laksheid en incompetentie, verloren gezag binnen en buiten het ministerie en verloren vertrouwen bij vrijwel de gehele oppositie in de Tweede Kamer; voor de VVD en de PvdA allemaal geen reden het ambt van staatssecretaris van Financiën van alle blaam te zuiveren. Hoe kunnen mensen nog vertrouwen houden?

Formeel heeft een bewindspersoon het vertrouwen van de Staten-Generaal totdat het tegendeel is gebleken. Dat is de zogenoemde vertrouwensregel. Maar wanneer is de Kamer bereid haar vertrouwen in een bewindspersoon op te zeggen? Compliceerende factor hierbij is het gegeven dat de meerderheid van de Kamer (de coalitiefracties) willen dat het kabinet blijft zitten waar het zit. Het opzeggen van het vertrouwen in een van de bewindspersonen leidt vrijwel automatisch tot schade voor de partij waar de persoon lid van is en daarom kan het naar huis sturen van een minister of staatssecretaris leiden tot spanningen in het kabinet en de coalitie. Wanneer niet een van de partijen die deelnemen in de regering echt behoefte heeft aan vervroegde verkiezingen, zal men uiteindelijk altijd proberen de onderlinge verhoudingen zo goed mogelijk te houden.

Sinds Paars is er een dubieuze kijk in zwang geraakt op het ambt, de verantwoordelijkheid van een bewindspersoon en de vertrouwensregel. Zeg 'sorry', haal diep adem en beloof beterschap. Veel bewindslieden zijn er sinds de kabinetten-Kok mee weggekomen. In het normale intermenselijke verkeer is het aanbieden en aanvaarden van excuses de normaalste zaak van de wereld. Maar dat normale intermenselijke verkeer is niet te vergelijken met het verkeer tussen Kamer en kabinet. De Kamer, de volksvertegenwoordiging, is immers controleur van de regering en dient er op te kunnen vertrouwen dat bewindslieden capabel en betrouwbaar zijn. Hier gaat het niet primair om de goede bedoelingen van de persoon in kwestie, het gaat om de zuiverheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van het ambt.

Jan Marijnissen

JAN MARIJNISSEN IN GEPREK MET SALOMON KROONENBERG

OVER DE AARDE EN HET KLIMAAT, DE MENS EN DE NATUUR

‘DE AARDE HEEFT GEEN THERMOSTAAT DIE WE EEN GRAAD HOGER OF LAGER KUNNEN ZETTEN’

‘Wie zegt dat de aarde eraan gaat, bedoelt niet de aarde maar de mensheid. Een kleinzielig antropocentrisch wereldbeeld dat geen recht doet aan het feit dat de mens voor de aarde, zoals Mark Twain het zegt, niets meer is dan het likje verf op het topje van Eiffeltoren.’ Aldus emeritus hoogleraar Salomon Kroonenberg in zijn bekroonde boek *De menselijke maat. Zijn onze zorgen overbodig? Tijd voor een gesprek over de aarde, de mens en het klimaat.*

HAARLEM IS EEN MOOIE STAD. Ze heeft veel te bieden aan kunst en cultuur. Het is zo'n stad waarvan ik steeds denk: waarom horen we er zo weinig over? Waarom weten zo weinig mensen van de mooie, oude binnenstad en de prachtige musea? Onderweg naar mijn gesprekspartner passeer ik een standbeeld van Frans Hals, de wereldberoemde schilder die zijn hele arbeidzame leven in deze stad aan het Spaarne doorbracht.

Op het afgesproken tijdstip zwaait de voordeur open en word ik met een gulle lacht ontvangen door de man die vanwege zijn onverzettelijke nuchterheid niet bij iedereen warme gevoelens schijnt op te roepen. Ten onrechte. Tegenover mij zit een toegewijd wetenschapper, die zoals een goed wetenschapper betaamt de feiten volgt en niet de mode. De ruime woning is uiterst smaakvol ingericht en ademt liefde voor de kunsten. Wat ook opvalt: dit is een bereisd man. Zo laat hij mij theeglashouders zien die hij in de USSR op de kop heeft getikt, met symbolen verwijzend naar het geboortjaar van Lenin, 1870, en naar het vijftigste congres van de KPdSU. Op de piano staat de partituur van een serenade.

› **Ik wil graag beginnen met een paar weetjes die aan de lezer meteen duidelijk maken dat dit een bijzonder gesprek wordt. Heeft Nederland echt ooit op de**

plek gelegen waar nu Suriname ligt?

‘Jazeker, dat klopt. Nederland is geleidelijk naar het noorden verschoven. Dat geldt overigens voor het hele Europese continent. We hebben ook gelegen waar je nu de Sahara vindt.’

› **Hebben we ooit helemaal onder water gestaan met tweehonderd meter water boven ons?**

‘Inderdaad. Ook tweehonderd meter ijs. Al-lebei is waar.’

› **Ligt er echt een vulkaan onder de Waddenzee bij Vlieland?**

‘Dat hebben ze bij het doen van olieboringen ontdekt. Het is bij toeval gevonden. Ze waren op zoek naar gesteente waar olie in zit, maar stootten op vulkanisch gesteente.’

› **Heeft Amersfoort al een keer aan zee gelegen?**

‘Nou en of. In de vorige warme tijd, honderdtwintigduizend jaar geleden, was de zeespiegel wereldwijd zo'n zes meter hoger. Toen waren er nog geen mensen die extra CO₂ in de atmosfeer brachten. Als je in Amersfoort gaat boren dan kom je vanzelf bij de resten uit die tijd. Trouwens, vergeleken met toen is dit stukje aarde twaalf meter gezakt.’

› **Je zegt: ‘We kijken door een sleutelgat naar de tijd.’ De aarde bestaat 4.500 miljoen jaar. Het jaar nul van onze jaartelling is 2.000 jaar geleden. Dat is een factor 2.250.000. Onze geschiedschrijving is in dat perspectief inderdaad wel heel erg kort.**

‘In twee miljoen jaar hebben we twintig ijstijden meegemaakt. Dat zijn cycli van honderdduizend jaar. Die cycli worden door een aantal factoren bepaald. Iedereen weet dat de aarde om de zon draait. De baan die de aarde beschrijft is niet altijd cirkelvormig maar soms meer een ellips. Dat komt door de invloed van de andere planeten. Die cyclus duurt honderdduizend jaar. Dan is er nog de cyclus waarbij de stand van de aardas een beetje varieert, tussen 21,5 graad en 24,5 graad. Deze cyclus duurt veertigduizend jaar. Tot slot verplaatst de aardas zich ook ten opzichte van het heelal. Nu wijst hij naar de Poolster, maar ook dat is niet altijd zo geweest. Hij maakt een soort tolbeweging. Dat gebeurt in een cyclus van ongeveer twintigduizend jaar. Deze drie cycli tezamen maken dat er steeds variaties optreden in de hoeveelheid energie die de aarde van de zon ontvangt. Het effect is dat de winter in de ijstijd zeven dagen langer is dan de zomer, en in de warme tijden is de winter zeven dagen korter dan de zomer. Kleine verschillen met heel grote gevolgen dus.’

'De aarde, het klimaat en de natuur veranderen altijd; wij moeten ons daaraan aanpassen.'

› **Maar waarom is het negentigduizend jaar van de honderdduizendjarige cyclus koud?**

'Dat komt door het zelfversterkend effect. Wanneer er eenmaal ijskappen zijn ontstaan, dan gaat de groei daarvan langzaam maar gestaag door. Maar wanneer de omslag richting warmere tijden is bereikt, gaat de afsmelting van de ijskappen razendsnel. Het verloopt als een zaagtandcurve. Het speelt zich overigens helemaal af op het noordelijk halfrond. Nu is tien procent van het aardoppervlak met ijs bedekt, in de ijstijden is dat ongeveer vijftwintig procent.'

› **Welke globale stadia heeft de aarde in die vierenhalf miljard jaar doorlopen?**

'De allergrootste cyclus die we kennen is er een die tweehonderdvijftig miljoen jaar duurt. In deze cyclus schuiven de continenten naar elkaar toe en drijven weer uit elkaar. Dat is dus al meerdere keren gebeurd.'

De plaattektoniek voltrekt zich overigens niet volgens een vast scenario. De continenten komen elke keer weer op een andere manier aan elkaar vast te zitten.'

› **De ontdekking van de plaattektoniek heeft pas laat plaatsgevonden, in de jaren zestig van de vorige eeuw. Waarom pas zo laat?**

'Veel van de inzichten met betrekking tot onze aarde, ontstaan en worden, maar ook met betrekking tot natuur en klimaat, het menselijke lichaam en ziekte zijn van recente datum. Voor de ontwikkeling van de plaattektoniek is het onderzoek naar de bodem van de oceanen heel belangrijk geweest.'

› **Waardoor wordt die plaattektoniek veroorzaakt?**

'De aardkorst waarop wij leven drijft min of meer op de aardmantel. De warmte die van

uit het binnenste van de aarde naar boven wil, doet de aardkorst op de bodem van de oceanen uiteenwijken, en daardoor bewegen de continenten uit elkaar, en elders weer naar elkaar toe. Deze zogenoemde convectiestroming veroorzaakt de plaattektoniek. Dit weten we trouwens ook pas sinds kort.'

› **Net als het verband tussen die plaattektoniek en klimaat?**

'Ja, dat inzicht kwam weer daarna. Je kunt je daar alles bij voorstellen. Bijvoorbeeld: drie miljoen jaar geleden was er nog een brede zeestraat tussen Noord- en Zuid-Amerika waardoor de oceaanstromen de warmte anders over de aarde verdeelden. We weten nu dat de ontwikkeling van het klimaat in belangrijke mate afhankelijk is van de beweging van de continenten.'

› **Welke invloed heeft de zon op de ontwikkeling van het klimaat?**

'Dat zit 'm vooral in de zogenoemde zonnevlekken, vlekken op het zonoppervlak die duiden op extra activiteit. Er is een verband tussen veel zonnevlekken en een warmer klimaat, en omgekeerd, weinig zonnevlekken en een kouder klimaat. Maar hoe die sa-

'We kunnen geen voorspellingen doen over hoe het klimaat er in de toekomst uit zal zien'

menhang precies in elkaar zit, weten we nog niet. Er zijn verschillende theorieën over.'

› **Dit alles is een mooie illustratie van hoe alles met alles samenhangt.**

'Inderdaad, en daarom is het zo jammer dat de klimaatdiscussie zo gepolitiseerd is waardoor vaak geen recht wordt gedaan aan de feiten.'

› **Klopt het dat er periodes op aarde zijn geweest met veel meer CO₂ in de atmosfeer dan nu?**

'Tot twintig keer zoveel zelfs. In de periodes die we broeikasarde noemen. Interessant is de vraag: hoe gevoelig is het klimaat voor CO₂? Hoe beïnvloedt de aanwezigheid van CO₂ in de atmosfeer de temperatuur op aarde? Dat er een verband bestaat staat vast, maar over de mate waarin lopen de meningen uiteen.'

› **Het heersende frame is: hoe meer CO₂ in de atmosfeer, hoe hoger de temperaturen, hoe hoger de zeespiegel en plotseling staat Bangladesh onder water. Klopt dat?**

'Het zogenoemde broeikaseffect als gevolg van de aanwezigheid van de zes broeikasgasen in de atmosfeer bestaat. Broeikasgassen absorberen de infraroodstraling van het door de aarde teruggekaatste zonlicht. Maar dat is iets anders dan de angstverhalen die je vaak hoort over grote gevolgen van de CO₂-uitstoot. Alleen al de helft daarvan wordt opgenomen door de oceanen, en veel wordt opgenomen door de planten. De gevoeligheid in de discussie over de klimaatontwikkeling gaat precies hierover. Hoe belangrijk is de CO₂-uitstoot van de mens voor het klimaat?'

› **Het IPCC, het klimaatpanel van de VN, en ook Al Gore komen met het hockeystick-model dat laat zien dat sinds de industriële revolutie de gemiddelde temperatuur op aarde gigantisch is gestegen door de uitstoot van broeikasgassen.**

'Er is onenigheid over de gegevens die voor dat model zijn gebruikt. Zijn ze juist, zijn ze compleet en zijn ze juist geïnterpreteerd?'

› **Is het niet raar dat over zo'n belangrijk onderwerp, gezien de enorme implicaties van deze of gene conclusie, geen overeenstemming te bereiken valt in de wetenschappelijke wereld? En niet alleen geen inhoudelijke overeenstemming, ik hoor ook vaak van beide kanten complottheorieën.**

'Ik betreur het zeer dat de klimaatdiscussie zo gepolitiseerd is geraakt. Daarom hou ik me ook steeds meer op de vlakke. Uitein-

'Wat mij betreft had de Deltacommissie in Bangladesh moeten zitten'

delijk geeft de natuur het antwoord. Het IPCC zegt dat de laatste vijftig jaar bepalend zijn. Maar in die periode van vijftig jaar is gedurende vijftientwintig jaar de temperatuur gedaald terwijl de hoeveelheid CO₂ is gestegen.'

› **Hoe kijk je als wetenschapper naar de polarisatie in deze discussie?**

'Ik vind het erg moeilijk om niet ook zelf bevooroordeeld te raken. Dagelijks volg ik alle relevante websites en lees ik de relevante wetenschappelijke artikelen, van zowel de ene kant als van de andere kant. Ik zie dan hoe men elkaar over en weer bejegt en elkaars artikelen aan stukken scheurt. Mijn voorlopige conclusie: We weten het gewoon nog niet. We kunnen geen voorspellingen doen over hoe het klimaat er in de toekomst uit zal zien. Er wordt erg veel nuttig onderzoek gedaan. Het systeem is zo complex dat het moeilijk is te doorgronden, laat staan dat we voorspellingen kunnen doen. Je ziet het ook bij economen. Ook zij houden zich bezig met uitermate ingewikkelde processen en zijn eveneens niet in staat tot het doen van betrouwbare voorspellingen. Van hen wordt dan ook wel gekscherend gezegd dat ze vooral goed zijn in vandaag uitleggen waarom hun voorspellingen van gisteren niet zijn uitgekomen. Dat geldt ook voor klimatologen.'

› **Waarom is de discussie zo ontaard?**

'Het gaat om verschillende wereldbeelden. Aan de ene kant heb je mensen die zeggen: we maken de wereld kapot. Zij spelen erg in op het schuldgevoel van de mensen. En aan de andere kant zijn er mensen, die ongetwijfeld soms ook betaald worden, die kritische geluiden laten horen. Heel betreurenswaardig vind ik dat er ook een links-rechtspagaat van gemaakt is. Links zou staan voor 'alarm voor de opwarming', en rechts niet. Met name in de VS zie je dat schematische denken heel sterk. Ik voel er weinig voor onderdeel te zijn van deze discussie. Te weinig mensen zijn nog bereid te luisteren naar de argumenten van de tegenstander.'

› **Grappig trouwens dat we ons tot de jaren tachtig juist druk maakten over een nakende ijstijd.**

'Dat zou nu best ook weer de stemming, kunnen worden, aangezien de temperatuur

de laatste zeventien jaar niet meer gestegen is, ondanks de toename van de uitstoot van CO₂. We denken allemaal een beetje als de beurspeculant die, wanneer de koersen stijgen, denkt dat ze wel zullen blijven stijgen.'

› **Vaak hoor je zeggen: de klimaatverandering is om allerlei redenen ongewenst. Eén reden is de natuur die de snelle verandering niet kan bijhouden.**

'Op het eind van de laatste ijstijd zijn planten en dieren elke honderd jaar honderdvijftig kilometer naar het noorden opgeschoven. De natuur heeft veel snellere veranderingen meegemaakt dan die we nu beleven. Het feit dat dieren het moeilijk hebben is veel meer terug te voeren op het feit dat wij hun habitat vernietigd hebben.'

› **Veronderstelt het als ongewenst bestempelen van klimaatverandering niet dat er een optie zou zijn dat we die ontwikkeling kunnen stilzetten?**

'Dat is ook precies waar het misgaat. De mens kan het klimaat niet reguleren. De aarde heeft geen thermostaat die wij een graad hoger of lager kunnen zetten. We moeten in ons achterhoofd houden dat de aarde, het klimaat en de natuur altijd veranderen; en dat wij ons daaraan moeten aanpassen.'

› **Maar we kunnen toch CO₂ onder de grond stoppen?**

'Niet doen dus. Je kunt proberen zo min mogelijk CO₂ in de atmosfeer te brengen en je kunt CO₂ produceren die je in de grond stopt. Dat zijn twee totaal verschillende zaken. Het eerste is prima. Dat doe je bijvoorbeeld door middel van energiebesparing en het inzetten van alternatieve energiebronnen. Het blijven opstoken van fossiele energiebronnen is eigenlijk het domste wat je kunt doen omdat je daarmee ook belangrijke grondstoffen verbrandt. Het onder de grond stoppen van CO₂ kost energie. Als we vijf energiecentrales bouwen, hebben we de capaciteit van één energiecentrale nodig om het CO₂ de grond in te krijgen. Dat is geen energiebesparing, dat is precies het tegenovergestelde. Het kost een hoop geld en het kost een hoop energie.'

Ik ben niet zo bang dat we het technologisch niet kunnen. Angsten zoals bij de mensen in Barendrecht heb ik niet. Natuurlijk, er kan altijd iets gebeuren, want dat geldt voor

'Economisten kunnen heel goed uitleggen waarom hun voorspellingen van gisteren niet zijn uitgekomen, net als klimatologen'

alles wat je doet. Dat is dus het punt niet. Het punt is dat je iets doet dat veel geld en energie kost en waarschijnlijk totaal geen effect heeft.'

› Waar haal je je data vandaan?

'Ik haal veel uit boeken, maar die zijn meestal al verouderd als ze uitkomen. Dus haal ik ook veel van internet. Een aanrader is het boek *De staat van het klimaat*, van klimaatjournalist Marcel Crok. Hij heeft ook een website, www.staatvanhetklimaat.nl. Aanbevelenswaard is zeker de site www.wattsupwiththat.com van Anthony Watts. En dan heb je nog www.realclimate.org. Allemaal erg de moeite waard.'

› Lange tijd zijn we bang gemaakt met de veronderstelling dat onze energiebronnen zouden opraken. En plotseling is daar schaliegas, waarmee de VS van energie-importerend een energie-exporterend land schijnen te gaan worden. Hoe kan dit?

'We wisten wel dat het er zat, maar we hadden geen idee over hoe je het er uit kan halen. Het gaat om kleirijke gesteenten met heel kleine poriën. Je snapt hoe moeilijk het is om het er uit te krijgen. Het gaat dan ook niet meteen overal goed. Je kent vast de verhalen uit de VS over de drinkwaterkraan die plotseling ook gas levert. Het is daar echt Wild West. Vooral omdat in de VS mensen eigenaar zijn van de inhoud van de grond onder hen. Hier is dat anders geregeld.'

› Schaliegas komt bijna overal op de wereld voor, ook in ons land. Is dit de oplossing voor het energievraagstuk?

'Ik ben hierover een beetje voorzichtig, want ik opereer ook als onafhankelijk deskundige. Zo ben ik lid van de klankbordgroep die zich buigt over het onderzoek dat nu wordt uitgevoerd naar de risico's voor mens en milieu. Het ministerie van Economische Zaken heeft me daarvoor gevraagd. Ik heb laten weten dat ik niet voor of tegen schaliegaswinning ben, maar dat eerst nader onderzoek moet uitwijzen of het op een verantwoorde manier kan.'

› De praktijk in de VS is onvoldoende behulpzaam bij het bepalen van je standpunt?

'De situatie hier is anders; hier zit het dieper. Het probleem is vooral: hoe bescherm je het grondwater? Voor het antwoord op die vraag kunnen we leren van ervaringen elders, in de VS maar ook in Polen waar ze er al ver mee zijn. In ons land zie je toch weer snel dat de angst voor het nieuwe overheerst. Trouwens wel grappig: de tegenstanders hebben zich verenigd onder de titel *Schaliegasvrij Nederland*. Maar het schaliegas zit al in de ondergrond, dus als je Nederland schaliegasvrij wilt maken zal je het er uit moeten halen! Een verkeerd gekozen naam dus.'

› Wat zeg je tegen de mensen in Friesland en Groningen die hun grond steeds verder zien dalen?

'Zij worden geconfronteerd met de nadelen van de gas- en zoutwinning, en krijgen daar compensatie voor. Ik stel voor het wat creatiever aan te pakken door de mensen een aandeel in de productie te geven. Laat die mensen toch meedelen in de winst die gemaakt wordt. Nu zijn die mensen slachtoffer van iets waar ze helemaal niets aan kunnen doen. Ik zou ze een keuzemogelijkheid willen bieden. Nu stoppen met winnen zal niet helpen omdat de werking van de ondergrond voorlopig nog wel door zal gaan.'

› Hoe ontstaan die gaten die overal op de wereld plotseling en ogenschijnlijk zonder aanleiding ontstaan en waarbij huizen en auto's in het niets verdwijnen?

'Dat komt door de oplossing van kalksteen door regenwater. Als het dak van zo'n kalksteengrot instort kan dat leiden tot een gat aan de oppervlakte, een *doline* of *sink hole*. Wereldwijd is het al lang een bekend verschijnsel. In onze kalkgebieden in Zuid-Limburg speelt het nauwelijks een rol omdat er meestal nog een laag grind boven ligt.'

› Wanneer kunnen we eindelijk eens aardbevingen voorspellen?

'Voorlopig niet, denk ik. Het is lastiger dan het voorspellen van vulkanische erupties. Tegenwoordig kun je met behulp van satellieten zien of een vulkaan aan het opzwellen is. Je kunt de gassen die er uitkomen in de gaten houden. Maar aardbevingen voorspellen blijft lastig. De dieren snappen het nog altijd beter dan wij. Dat is echt zo. Je ziet

dieren vaak verdwijnen uit een gebied waar later een aardbeving plaats heeft. Je ziet ze onrustig worden, zelfs voordat de seismografen iets signaleren.'

› Verandering is van alle tijden en universeel. Maar waarom heeft de mens de neiging om dat niet te aanvaarden?

'Hoe kun je mensen minder bang maken voor aardbevingen? Lees over plaattektoniek, over breuken. Snap hoe het werkt. Je bent vooral bang voor de dingen die je niet kent, die je niet begrijpt. Het is niet zo moeilijk om de dingen enigszins te kunnen plaatsen. Hoe meer je ergens vanaf weet, hoe minder je erdoor verrast wordt. Kennis maakt dat je vastere grond onder de voeten hebt.

Tijdens de kleine ijstijd in de zestiende eeuw wist men niet wat er gebeurde en hebben ze heksen verbrand omdat men dacht dat zij de hagelstenen uit de lucht lieten vallen.'

› De zeespiegel stijgt onmiskenbaar. 'Al jaren, al eeuwen.'

› Moeten we blij zijn met de Deltacommissie en haar adviezen?

'Ik heb de voorzitter, Cees Veerman, eens gevraagd uit te leggen hoe zijn commissie erbij komt een scenario te schetsen waarbij de zeespiegel met 1,60 meter stijgt. Zijn antwoord was dat hij het anders niet op de agenda kreeg. Je kunt natuurlijk allerlei scenario's schetsen, maar ik vind dat je je ook moet afvragen welk scenario de meeste realiteitswaarde heeft, vooral omdat er zo ontzettend veel gemeenschapsgeld mee gemoeid is. De Deltacommissie is uitgegaan van de meest dramatische verwachtingen en het zwartste scenario.

Wat we nu voor de kust gedaan hebben, het aanleggen van een zandmotor, is prima. Daar werken we met de natuur mee zodat de natuur met ons meewerkt. Dat is de manier. Maar nu willen ze de dijken rond het IJsselmeer met anderhalve meter verhogen, en dat is precies het omgekeerde. Het is mijn indruk dat dat meer wordt ingegeven door de angst voor gebrek aan zoet water en veel minder door de vrees voor de zeespiegelstijging. Ondanks alle CO₂ is er geen enkele aanwijzing dat de zeespiegel steeds sterker stijgt. Het gaat nog steeds met de snelheid van twintig tot dertig centimeter per eeuw.'

› Eigenlijk zeg je dat we heel veel niet begrijpen en dat we daarom niet te veel definitieve uitspraken moeten doen. En, zoals mijn moeder het zou zeggen: laten we met de genade meewerken. Laten we met de natuur meewerken. Maar veel

mensen op deze aarde kunnen zich die luxe niet veroorloven. Wat zeg je tegen de boeren in Bangladesh die nu al elke drie jaar te maken hebben met een alles vernietigende overstroming?

‘Met hun blote handen leggen ze daar dijkes aan, terwijl wij voor de kust van Dubai palmeilanden aan het opspuiten zijn. Waar ligt nu onze prioriteit? Als ik de Deltacommissie hoor praten over een scenario waarbij we een kans op een overstroming hebben van eens in de honderdduizend jaar, dan zeg ik: we hebben veertig van dit soort delta’s in de wereld en er is er geen een die zo goed beschermd is als de onze: tegen stormvloed die maar eens in de tienduizend jaar voorkomen! Als het dan een wereldwijd probleem is, waar liggen dan onze prioriteiten? In Gouda of in Dacca? Ik zou zeggen in dat arme Bangladesh. Wat mij betreft had de Deltacommissie daar moeten zitten.’

› **Denk je niet dat volksverhuizingen op termijn onvermijdelijk zijn?**

‘De Vesuvius staat regelmatig op uitbarsten en toch wonen daar mensen. Wat hebben ze daar op verzonnen? Elk dorp op of rond de Vesuvius heeft een tweelingdorp in de bergen waar mensen naartoe gaan wanneer het spannend wordt. Dat zouden we in Nederland ook moeten doen. Zo zou bijvoorbeeld Gouda als tweelingstad Apeldoorn kunnen hebben. Over dat soort dingen zouden we nu na moeten denken, voor het geval dat. Dat is ene kant van het verhaal; de andere kant is dat woonboten op termijn een oplossing zijn. Die stijgen en dalen immers met de waterspiegel. Dat is een flexibele oplossing, net als de zandmotor voor de kust bij Den Haag.’

› **Kunnen we nog wel bouwen in en om het Groene Hart waar het zes meter onder NAP is?**

‘Ik acht de risico’s daarvan nu niet zo groot. Ik zou wel willen stoppen met het bouwen in de uiterwaarden. Het overstromingsrisico is daar al groot en wordt nog steeds groter.’

› **We kunnen tegenwoordig allemaal gratis reizen, naar elke bestemming die we ons maar kunnen bedenken. Met dank aan Google Earth. Naar welke drie plekken op aarde moeten we zeker even gaan om bijzondere geologische verschijnselen te kunnen aanschouwen?**

‘Op de grens van Venezuela en Brazilië ligt een met tropisch regenwoud bedekt plateau van de twee miljard jaar oude Roraima zandsteen. Daar zijn bij Sarisariñama door oplossing van regenwater oplossingsgaten in ontstaan, net als bij de kalkstenen, maar wel

Prof. dr. Salomon Kroonenberg (Leiden, 1947) is emeritus hoogleraar Toegepaste Geologie aan de Technische Universiteit Delft. In de jaren zestig zat Kroonenberg op het gymnasium in Middelburg. Hij studeerde en promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn werkzaamheden brachten hem naar verre oorden zoals Suriname, Swaziland en Colombia. Vanaf 1996 is hij verbonden aan de TU Delft. In 2009 ging hij met emeritaat. Kroonenberg heeft veel publicaties op zijn naam staan: wetenschappelijke artikelen, columns en boeken. Bekende boektitels zijn: *De menselijke maat*, *de aarde over tienduizend jaar* en *Waarom de hel naar zwavel stinkt, mythologie en geologie van de onderwereld*. Voor het eerste boek ontving

hij in 2007 de Eureka prijs. Hij heeft ook hoorcolleges opgenomen, samengebracht onder de titel *Aarde en klimaat*. Ze zijn op cd verkrijgbaar. Brede bekendheid heeft Kroonenberg verworven met zijn columns, onder andere in *Intermediair*, en met zijn optredens op tv waar hij vaak wordt uitgenodigd om uitleg te geven over aardbevingen of vulkanen. De coördinaten van de door Kroonenberg in het interview aanbevolen plaatsen om te bezoeken zijn:

- De twee miljard jaar oude Roraima-zandsteen op de grens van Venezuela en Brazilië: 4°30'N, 64°15'W.
- De vulkaan Bezymjannyj in Kamtsjatka, Rusland: 55°59'N, 160°35'O.
- Babylon aan de Eufraat in Irak: 32°32'N 44°25'O.

driehonderd meter diep. Daar speelt Arthur Conan Doyle's boek *Lost world*: er zouden voorwereldlijke monsters inzitten. Dat is weliswaar niet zo – er zijn al expedities in afgedaald – maar het is toch een fascinerende wereld (kijk voor de coördinaten naar het kader, jm).

En ik wil ook wel naar Kamtsjatka, dat Russische schiereiland ten noorden van Japan met zijn prachtige vulkanen. Ik wil vooral de vulkaan Bezymjannyj zien, dat betekent ‘Zonder naam’, want hij is in 1956 uitgebar-

sten terwijl men niet eens wist dat het een vulkaan was. De natuur levert altijd verrassingen op.

Maar het liefste zou ik naar Babylon gaan, aan de Eufraat in Irak. Het is nu een ruïne, verpest door Saddam Hoessein en door het Amerikaanse leger in de Irak-oorlog. Maar mijn volgende boek gaat over de toren van Babel, ik wil ‘m graag met eigen ogen zien.’ ●

tekst Jan Marijnissen
foto's Suzanne van de Kerk

> NATUUR (©)

Van wie is de natuur? Het recht om de zaden van gewassen zelf weer te gebruiken om nieuwe te planten of ze te kruisen om nieuwe soorten te laten ontstaan, wordt ook wel het kwekersrecht genoemd. Bedrijven als het gigaconcern Monsanto vinden dat hun octrooi op genetisch gemodificeerde planten én op bepaalde planteigenschappen breed uitgelegd kan worden. Zo klagen zij onder andere in de VS met succes boeren aan die gemodificeerde zaden 'hergebruiken', oftewel het zaad dat groeit aan een plant weer planten. Een soort kopieerverbod zoals in de muziekindustrie dus, maar dan voor planten. Kleine boeren, vooral ook in arme landen, worden zo volledig afhankelijk van het bedrijf. SP-Kamerlid Henk van Gerven pleit er al jaren voor het kwekersrecht te beschermen. Op 25 mei demonstreerden duizenden mensen overal ter wereld – onder andere in Amsterdam (foto) en Wageningen – tegen de praktijken van Monsanto.

Foto Anja Meulenbelt

> 'HELFT PROEFDIEREN STERFT ONGEBRUIKT'

Foto www.understandinganimalresearch.org.uk

Doordat tegenwoordig 41 bedrijven en instellingen proefdieren fokken, in plaats van alleen TNO, sterven steeds meer proefdieren ongebruikt. SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Het aantal proefdieren in Nederland is gestegen naar 582.000. De helft van de dieren die sterft, overlijdt ongebruikt. Zo ga je niet met dieren om. Wij willen dat de regering zowel het gebruik als de verspilling van proefdieren te lijf gaat.'

Proefdierentaks

Volgens Van Gerven moet het verspillende systeem met 41 organisaties die proefdie-

ren fokken aangepakt worden. 'Al deze instellingen houden grote voorraden dieren aan, waardoor onnodig vaak dieren doodgaan. Laat ze samenwerken in plaats van concurreren. Dan heb je maximaal vijf van dit soort bedrijven nodig, met dus veel minder overleden proefdieren. Er zou ook een zogenaamde proefdierentaks ingevoerd kunnen worden waarvan de inkomsten gebruikt worden voor onderzoek naar vermindering van dierproeven. Door die proefdierentaks wordt het ook minder aantrekkelijk om nog meer bedrijven in de proefdierenindustrie op te richten.'

> TOEVAL?

Foto SP Tholen

- SP Tholen vraagt op 10 mei de bewoners van Tholen om hulp omdat de SP-promotiecaravan gestolen is uit de tijdelijke stallingsplaats.
- Een dag later, op 11 mei, verschijnt de SP-afdeling Rotterdam voor het eerst met een hulpdienstcaravan op de markt. Hulpdienstmedewerkers en SP-gemeenteraadsleden Leo de Kleijn en Josine Strörmann kunnen ondanks het slechte weer rustig met marktbezoekers in gesprek gaan over de problemen waar zij tegenaan lopen.
- SP Tholen bericht op 12 mei dat de promotiecaravan terecht is. Helaas is deze wel dusdanig gestript teruggevonden, dat hij niet meer bruikbaar of verrijdbaar is.
- Bij navraag blijkt het om twee verschillende caravans te gaan.
- Dankzij een weldoener beschikt de SP in Tholen inmiddels weer over een caravan, die binnenkort 'promotieklaar' gemaakt wordt. De SP Rotterdam toert de komende maanden met haar eigen caravan langs de markten in de stad.

> 'STOP DISCRIMINATIE HOMOSEKSUELE LERAREN'

SP'ers tijdens een Roze Zaterdag in Den Bosch.

De SP heeft samen met GroenLinks, PvdA, D66 en VVD een wetsvoorstel ingediend dat een einde gaat maken aan de discriminatie van homoseksuele leraren door scholen.

Scholen voor bijzonder onderwijs mogen op dit moment op grond van artikel 23 van de Grondwet namelijk nog medewerkers ontslaan of weigeren als zij openlijk homo zijn of een homoseksuele relatie hebben. Het gaat dus niet om het enkele feit dat iemand homo is, maar wel als er 'bijkomende omstandigheden' zijn.

Roze stembusakkoord

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Nu is het beleid onduidelijk, waardoor nog wel eens problemen ontstaan, met name op

orthodox-christelijke en -islamitische scholen. Artikel 23 van de Grondwet stamt uit 1917 en is echt niet meer van deze tijd.'

Het wetsvoorstel kan op een ruime meerderheid in de Eerste en Tweede Kamer rekenen dankzij het zogenaamde 'roze stembusakkoord'. Van Dijk: 'Onder meer Emile Roemer heeft voorafgaand aan de verkiezingen van afgelopen september zijn handtekening gezet onder een akkoord om de wetgeving ten aanzien van weigerambtenaren, voorlichting over seksuele diversiteit op scholen, lesbisch ouderschap en gender-identiteit te wijzigen. Hierdoor zullen deze belangrijke onderwerpen voor lesbiennes, homo's, bi's en transgenders eindelijk aangepakt worden.'

DOORDAT DE ECONOMIE krimpt, heeft het Rijk vorig jaar ruim 11 miljard euro minder aan belasting op kunnen halen. Mede daardoor is **het begrotingstekort** op 24 miljard euro uitgekomen.

SP-TWEDE KAMERLID Harry van Bommel heeft deze maand samen met andere parlementariërs **een bezoek gebracht aan China**. Hij sprak onder meer met de bekende dissident Ai Wei Wei en vroeg aandacht voor de mensenrechtenschendingen door China.

SP-TWEDE KAMERLID Manja Smits wordt sinds 14 mei in verband met gezondheidsproblemen vervangen door **Eric Smaling**. Arda Gerkens, oud-Tweede Kamerlid voor de SP, vervangt Smaling in de Eerste Kamer.

JELLE BRANDT CORSTIUS tweet naar aanleiding van het debat binnen de PvdA over de **strafbaarstelling van illegalen**: 'De mensen die er nu pas achter komen dat de PvdA geen linkse partij meer is, zouden die ook denken dat MTV nog steeds videoclipps uitzendt?'

LOPERS VAN DE SP hebben 3200 euro opgehaald voor het opruimen van landmijnen in Zuid-Soedan door in de **Nacht van de Vluchteling** (9 op 10 mei) van Rotterdam naar Den Haag te lopen.

> ONRUST ONDER JONGGEHANDICAPTEN

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut (foto) zegt te worden platgemaild door jonggehandicapten met vragen naar aanleiding van het sociaal akkoord. Zij moeten namelijk ineens allemaal herkeurd worden en vallen daardoor straks misschien onder het regime van de bijstand. De aankondiging van deze plannen heeft tot veel onrust onder jonggehandicapten geleid.

> Wat zou dat bijstandsregime betekenen voor jonggehandicapten?

'Volgens het sociaal akkoord komen alleen nog maar volledig afgekeurde arbeidsongeschikten in aanmerking voor een Wajong-uitkering. Jonggehandicapten die ook maar iets kunnen, krijgen daardoor geen Wajong-uitkering meer. Zij zullen afhankelijk worden van de bijstand, waarvoor veel strengere normen gelden. Jongeren die bij een partner of ouders met een inkomen wonen, komen niet meer in aanmerking voor een uitkering. Jongeren

Bas Stoffelsen

onder de 27 jaar krijgen sowieso de eerste vier weken geen bijstandsuitkering. Ook zullen zij eerst hun eventuele spaargeld en huis op moeten eten voordat ze een bijstandsuitkering kunnen krijgen.'

> De regering en de sociale partners vinden de bijstand goed genoeg omdat jonggehandicapten best zouden kunnen werken?

'Zij gaan ervan uit dat iedereen een

'Er zijn niet ineens passende opleidingen en banen beschikbaar'

werkplek krijgt, ook mensen die 80 procent arbeidsongeschikt zijn. Alleen blijven er door alle bezuinigingen op sociale werkplaatsen maar 30.000 beschermde werkplekken voor mensen met een beperking over. Dat is *never* nooit genoeg. Men wil op lange termijn 1,1 miljard bezuinigen op de uitkering voor jonggehandicapten. Alleen vergeet men even dat de wereld daardoor niet ten goede verandert, en er dus niet ineens passende opleidingen en banen beschikbaar zijn voor jonggehandicapten.'

> Kan hier nog iets aan gedaan worden?

'Natuurlijk! Het hele wetsvoorstel moet nog in de Kamer behandeld worden. Nu begint pas duidelijk te worden wat het effect van het sociaal akkoord is voor mensen met een arbeidshandicap. Binnenkort komen er dus weer volop nieuwe acties aan.'

> SADET KARABULUT: 'ARME VROUWEN JUIST MINDER ZELFSTANDIG'

You mean a woman can open it?

foto: dincabehrancomms.com

In een opiniestuk in NRC Handelsblad toont SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut de hypocrisie van het kabinetsbeleid over emancipatie aan.

'Ernst en omvang van de crisis lijken nog niet tot minister Bussemaker te zijn doorgedrongen. In de week dat onze werkloosheid een nieuw record bereikt, roept zij vrouwen op meer aan het werk te gaan. Behalve dat dit een nogal naïeve oproep is, gaat ze hiermee recht tegen de daden van enkele van haar collega's in het kabinet in.

Minister Bussemaker zou zich om te beginnen kunnen richten op die vrouwen

die nu al zelf dolgraag meer willen werken en economisch zelfstandiger willen worden. Bijna een kwart van de alleenstaande moeders leeft in armoede met de kinderen. Van alle vrouwen die lager zijn opgeleid, heeft maar de helft een betaalde baan. En vrouwen met een kleinere deeltijdbaan leven vaak in voortdurende onzekerheid: 'Wordt mijn contract de volgende keer nog wel verlengd?' Het zijn juist deze vrouwen die arbeid en zorg niet kunnen combineren. Het zijn juist deze vrouwen die niet de kans hebben om zich verder te ontwikkelen en door te stromen naar betere – en beter betaalde – functies. En het zijn juist deze vrouwen die door dit kabinet in de kou worden gezet.

Richt je op vrouwen die dolgraag economisch zelfstandiger willen worden

Ten eerste blijft de werkloosheid onnodig lang onnodig hoog, omdat het kabinet weigert de broodnodige investeringen in de economie te doen. Ten tweede wordt het voor vrouwen die willen werken, maar een uitkering hebben, steeds lastiger om aan de armoede te ontsnappen. Ze moeten werken voor behoud van uitkering, maar hier staat geen extra geld tegenover. Een opleiding of een taalcursus – aantoonbaar werkende instrumenten voor een betere positie op de arbeidsmarkt – zit er niet meer in. Ten derde wordt kinderopvang voor moeders met een lager inkomen steeds onbereikbaar. De alleenstaande oudertoeslag wordt fors gekort en de uitkering verder verlaagd. Voor kinderen met ouders met een smalle beurs wordt studeren straks ontmoedigd door de introductie van een schuldenstelsel en het afschaffen van de studiefinanciering. Duurdere zorg, hogere huren, minder inkomensondersteuning, al deze maatregelen raken juist die vrouwen met een lager inkomen, die niets liever zouden willen dan zich aan deze armoede te ontworstelen.

Dit kabinet belemmert emancipatie

Minister Bussemaker wil dat vrouwen economisch zelfstandiger worden, maar voert een beleid dat juist vrouwen in kwetsbare posities alle mogelijkheden hiertoe ontnemt. Niet de vrouw die zich elke dag inzet voor een beter leven voor haarzelf en haar omgeving zou zich schuldig moeten voelen, maar de vrouw die als minister in dit kabinet medeverantwoordelijk is voor dit beleid dat emancipatie belemmert.'

Lees hier het hele artikel: sp.nl/9z7k9e

> 'TOENAME EXAMENTRAININGEN DOOR FALEND ONDERWIJSBELEID'

'Als scholen bureaus inhuren voor examentraining, waar hebben we dan nog leraren voor', vraagt SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk in Kamervragen aan staatssecretaris Dekker. Uit een artikel in Trouw blijkt dat minstens 160 middelbare scholen particuliere bureaus inhuren voor examentrainingen. Scholen hebben te weinig middelen om leerlingen goed voor

te bereiden op het examen. Daarnaast willen scholen hun examenresultaten opkrikken, omdat zij daar steeds harder op worden afgerekend.'

Afhankelijkheid particuliere bureaus onaanvaardbaar

Van Dijk: 'De regering is verantwoordelijk voor het onderwijs. Het is dan ook onaan-

vaardbaar dat leerlingen steeds meer afhankelijk worden van particuliere bureaus. Per vak kost een tweedaagse training honderden euro's, dat kan niet iedereen betalen.' Van Dijk vindt dat de regering alles moet doen om deze ontwikkeling te keren: door investeringen in onderwijs en door scholen niet genadeloos af te rekenen op examenresultaten.

> 'AMERSFOORTSE PSYCHIATRISCH PATIËNTEN WORDEN OP STRAAT GEZET'

foto Elgar van der Wiel / flickr

Omdat de psychiatrische instelling Zon en Schild uit Amersfoort 3,5 miljoen moet bezuinigen, wordt een deel van de patiënten feitelijk op straat gezet.

Rob Molenkamp van SP Amersfoort: 'Patiënten krijgen de komende tijd een andere indicatie waardoor zij niet meer op het terrein kunnen wonen, maar gedwongen onder begeleiding in de stad moeten gaan wonen. Hun woningen op het terrein worden ontruimd.'

Geen extra bescherming

'De gemeente zou de zorg dan over moeten nemen, alleen is er tot nu toe geen enkele aanwijzing dat de gemeente dat ook daadwerkelijk zal doen.' Ook het antwoord van de gemeente op vragen van de lokale SP-fractie geven Molenkamp weinig vertrouwen. 'De gemeente zegt dat de uitgeplaatste patiënten door nog te vormen teams worden begeleid. In de praktijk zal dat er op neerkomen dat eens in de week een hulpverlener komt kijken of de patiënt nog leeft. Patiënten die tot vandaag niet sterk genoeg waren om in

een beschermde woonomgeving in de stad te leven, moeten nu zelf hun leven vorm zien te geven. Er komen namelijk geen beschermde woningen in de stad bij. Eenzaamheid, de grootste vijand van een psychiatrisch patiënt, ligt daardoor op de loer. Als SP doen we er daarom ook alles aan om de huisuitzettingen samen met de cliënten en de cliëntenraad te voorkomen.'

Vermissingen

Saillant detail: Zon en Schild kwam afgelopen maand ook nog op een andere manier in het nieuws. Molenkamp: 'Het AD berichtte dat vorig jaar 141 patiënten uit de gesloten afdeling werden vermist, terwijl de vermissingen uit het UMC op de vingers van één hand te tellen zijn. Als patiënten uit gesloten afdelingen verdwijnen kan dat een gevaar voor henzelf of hun omgeving betekenen. Ook moet er iedere keer een beroep op de politie worden gedaan om de betreffende patiënt te zoeken. Als de politie het sluitstuk van het zorgbeleid in Amersfoort gaat worden, is er iets goed mis!'

> 'CULTURELE SECTOR KRIJGT RUIMTE VOOR ALTERNATIEF WW'

'De WW-regeling voor musici en artiesten zou ineens afgeschaft worden terwijl het overgrote deel van de musici en artiesten volgens SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt geen WW-uitkering meer zou kunnen ontvangen. 'Door hun onzekere werk en kortlopende contracten kunnen zij amper voldoen aan de algemeen gestelde eisen voor de WW.' Om de consequenties van dit slecht doordachte plan duidelijk te

krijgen vond vorige maand op initiatief van Ulenbelt een rondetafelgesprek plaats. Met resultaat, want de popsector krijgt nu de tijd van de minister om over een alternatief na te denken.

Ulenbelt: 'Ik had liever gezien dat de WW toegankelijk gehouden werd voor deze groep. Maar het is in ieder geval goed dat de sector de tijd krijgt om over een alternatief na te denken.'

SP GOES is opnieuw een meldpunt over de **Wmo-regiotaxi** in de Oosterschelderegio gestart omdat er de laatste tijd weer geluiden binnenkomen bij de lokale SP-fractie dat het nog niet altijd goed gaat. Hetzelfde onderzoek twee jaar geleden leverde veel verbetervoorstellen op die inmiddels in het nieuwe taxicontract opgelost zijn.

SP-LEIDER ROEMER vraagt het kabinet afstand te nemen van de Brusselse aanbeveling om komend jaar zes tot zeven miljard extra te bezuinigen. Daaraan meedoen staat volgens Roemer gelijk aan **economische kamikazepolitiek**. Dan stevenen ze volgens hem doelbewust af op meer werklozen, uitkeringen en hogere tekorten en kan het kabinet beter opstappen.

DE DREIGENDE **bezuiniging van 110 miljoen euro** op het Openbaar Ministerie is voor SP-Tweede Kamerlid Jan de Wit onaanvaardbaar. Een kwart van het budget afhalen brengt volgens hem grote risico's met zich mee voor de opsporing van strafbare feiten en de geloofwaardigheid van onze rechtsstaat.

MINISTER OPSTELTEN heeft het voorstel van SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven voor een brancheverbod voor nalatige leidinggevenden in de **chemiesector** overgenomen. Zo wordt, net zoals nu al in de zorg, voorkomen dat dezelfde mensen dezelfde fouten kunnen blijven maken.

SP-TWEDE KAMERLID Harry van Bommel heeft de regering om opheldering gevraagd over het bericht dat Syrië in ieder geval tot en met 2010 grondstoffen uit Nederland heeft geïmporteerd waar mogelijk **chemische wapens** mee geproduceerd zijn.

DE SP IN VEENENDAAL heeft een protestmanifestatie tegen de explosieve stijging van de sociale huren door het **Woonakkoord** georganiseerd. De opkomst van ruim 150 personen was voor Veenendaalse begrippen historisch hoog.

UIT EEN ZWARTBOEK van de Hoornse en Enkhuizer SP blijkt dat **intimidatie en chantage** van medewerkers aan de orde van de dag zijn bij de West Friese sociale werkplaats Op/Maat. Volgens de SP moeten de West Friese gemeenten de verantwoordelijke managers nu zo snel mogelijk tot de orde roepen.

> SOCIALE WERKPLAATS REGIO WEERT 'WEGBEZUINIGDE WERKNEMERS ALSNOG VAST CONTRACT'

'Waarom zou je iemand met een arbeids-handicap een tijdelijk arbeidscontract bij een sociale werkplaats geven? Die handicap is toch ook niet tijdelijk? Die mensen horen ook gewoon een vast contract te krijgen', aldus Paul Lempens (foto) van de SP in Weert. Begin vorig jaar zette De Risse, de sociale werkplaats van de regio Weert, nog massaal werknemers op straat. 'Men wilde vooruitlopen op de wetswijziging en de rijksbezuinigingen op gemeenten. We hebben toen samen met de vakbond, cliëntenraden, PvdA en GroenLinks een actiecomité opgezet en direct voor elkaar gekregen dat de werknemers goed begeleid zouden worden naar werk of uitkering. Sindsdien hebben we de vinger constant aan de pols gehouden, met resultaat.'

Aandacht blijven vragen

De volharding van het actiecomité heeft er uiteindelijk toe geleid dat De Risse alle werknemers met een tijdelijk contract een

foto: Arto Versluis

vast contract gegeven heeft en de ontslagen werknemers kregen alsnog een vast contract. Een mooier antwoord had Lempens zich tijdens de laatste commissievergadering voor zijn afscheid als SP-gemeenteraadslid niet kunnen wensen op een rondvraag over de tijdelijke contracten bij De Risse. Lempens is elf jaar gemeenteraadslid geweest, en houdt zich als SP'er al achttien jaar bezig met De Risse, ook toen hij voor de SP in de Tweede Kamer zat. 'In 1995 stond ik direct aan de poort actie te voeren. Toen ik in 2002 in de gemeenteraad kwam, heb ik het onderwerp ook echt op de agenda weten

te krijgen. Voor die tijd werd er alleen over de centen gesproken, daarna ook over de mensen.'

Tot inzicht gekomen

De wethouder uit Weert is volgens Lempens het afgelopen jaar tot een inzicht gekomen waar de werknemers van De Risse nu van profiteren. 'Het is zo mooi om te zien dat de De Risse nu, ondanks de boze plannen die nog boven de sociale werkplaatsen hangen, besloten heeft om iedereen het contract te geven dat ze verdienen. Andere gemeenten hebben dit al eerder gedaan, en ik hoop dat de rest snel zal volgen. De plannen van het Rijk voor sociale werkplaatsen zijn al heel lang bar en boos, alleen realiseert de wethouder in Weert zich nu ook dat deze mensen altijd afhankelijk zullen blijven van de gemeente. Nu kunnen ze in ieder geval de komende jaren blijven werken. Thuis laten zitten is niet goed, en kost de maatschappij misschien nog wel meer.'

> 'ACTIE TEGEN SEGREGATIE EN GETTOVORMING'

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut eist van minister Asscher dat er eindelijk fundamenteel iets gedaan wordt aan de segregatie en gettoforming in Nederlandse buurten en wijken. Een artikel van Trouw over de Schilderswijk in Den Haag benadrukt volgens Karabulut dat de overheid al jaren wegstijgt. 'Het rapport en

de voorstellen die wij in 2010 gemaakt hebben na een onderzoek in de Schilderswijk, zijn nog steeds actueel. Bewoners willen dat er ingegrepen wordt zodat de voorwaarden geschapen worden die nodig zijn voor veiligheid in de wijk, dat mensen in ieder geval kunnen verhuizen of de kinderen in een andere wijk op school

kunnen doen. Volgens Asscher zijn zwarte en witte scholen geen probleem als de kwaliteit maar goed is. Hij bewijst daarmee het probleem van segregatie en gettoforming niet te begrijpen. Vrouwen en meisjes moeten altijd zichzelf kunnen zijn zonder zich onder druk gezet te voelen.'

> 'SPOOKFACTUREN OOK EUROPEES AANPAKKEN'

MKB-Nederland en het Steunpunt Acquisitiefraude juichen het initiatief van SP-Europarlementariër Dennis de Jong toe om spookfacturen Europees aan te pakken.

Els Prins van MKB-Nederland: 'Dit is belangrijk voor alle ondernemers, er gaat alleen al in Nederland zeker 400 miljoen euro verloren en dat kan beter in groei en banen gestoken worden!' Fleur van Eck van het Steunpunt Acquisitiefraude: 'In Nederland zijn we al heel succesvol in het tegengaan van deze criminelen. We geven bijvoorbeeld juridische hulp aan kleine ondernemers en zetten het grootste deel van alle foute bedrijven online. Alleen werkt tachtig procent van de fraudeurs vanuit het

buitenland dus het is de hoogste tijd om achter deze criminelen aan te gaan zodat we ook boven tafel krijgen hoe de internationale structuren lopen.'

Grensoverschrijdende criminaliteit

De Jong (foto): 'Europese lidstaten moeten de samenwerking verbeteren, om deze grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken via een meldpunt per lidstaat. Dan weten ondernemers waar ze moeten aankloppen. De meldpunten in Europa kunnen de gegevens dan ook makkelijker uitwisselen en geslaagde werkwijzen delen.' Volgens De Jong moeten alle landen ook meewerken aan een openbaar Europees register, aangesloten op openbare bronnen zoals het handelsregis-

foto: Suzanne van de Kerck

ter. 'Via deze Europese database moet worden bijgehouden welke nepbedrijven en personen zich bezighouden met acquisitiefraude zodat ze niet ongestraft van land naar land kunnen trekken.' De SP loopt overigens ook op nationaal niveau voorop in de bestrijding van spookfacturen. Zo diende SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen bijvoorbeeld al samen met de VVD een initiatiefwetsvoorstel in om de Nederlands wetgeving op dit punt te verbeteren.

VOGELVRIJ

‘Het is idioot dat dit kabinet het tafelzilver voor een habbekrats verkoopt.’ Dat zegt SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven over het kabinetsstreven om eenmalig 100 miljoen euro op te halen met de verkoop van stukken natuur van Staatsbosbeheer. De eerste verkoop is inmiddels een feit: in het Overijsselse Daarle (foto) is 34 hectare natuurgrond via een internetveiling van de hand gedaan. Opbrengst: 516.000 euro. Op 4 mei nam Van Gerven deel aan een demonstratief bezoek aan het gebied. ‘Het is verbazingwekkend mooie natuur’, zag hij. ‘In de te verkopen gebieden leven bijzondere soorten vogels zoals de IJsvogel, de Wielewaal en de Spotvogel. Ook zijn er dassenburchten in het gebied waargenomen. Maar er is geen enkele garantie dat de percelen na verkoop natuurgebieden blijven en er is ook geen garantie dat de natuurgebieden goed onderhouden blijven.’ Mede vanwege de vele protesten is de verdere uitverkoop van natuurgebieden voorlopig opgeschort tot na evaluatie van deze eerste stap.

foto Marcel van den Bergh /Hollandse Hoogte

Financieel geograaf Rodrigo Fernandez geeft uitleg in de bus over belastingontwijking in Nederland.

BELASTINGPARADIJS NEDERLAND

Van sommige politici mag je het nog steeds niet zeggen, maar Nederland is een belastingparadijs. De SP bekritiseert die dubieuze rol al veel langer en gaat nu voorop in de bestrijding van grootschalige belastingontwijking door multinationals.

EN DAN MAAR KLAGEN over de kille, natte lente in Nederland. Op vrijdag 24 mei is in Amsterdam-Zuid bij het World Trade Center alles zonnig, zorgeloos en lekker. Caribische muziek, een cocktailbar, lachende mensen in hawaiïbloesjes, kraampjes met rieten

daken. En een heuse limbo-stok: hoe laag kun je gaan? Welkom in Belastingparadijs Nederland.

Bij het woord 'belastingparadijs' denken we in eerste instantie aan oorden als de Kaaimaneilanden, Guernsey of een ander

bounty-eiland. Maar nu de crisis een steeds zwaardere wissel op de nationale economieën begint te trekken, nu tal van westerse staatskassen akelig leeg beginnen te raken, begint het bestaan van de fiscale oases in Europa de nodige landen te irriteren. SP-

ROOD-jongeren zorgden voor een paradijselijke sfeer met fruitige cocktails tussen de palmbomen.

Europarlementariër Dennis de Jong: 'Zelfs belastinginspecteurs pikken het nu niet meer dat gewone burgers en het mkb het volle pond betalen terwijl multinationals nauwelijks of geen belasting betalen.' De EU-lidstaten hebben na scherp aandringen van zowel de Europese Commissie als het Europees Parlement aangekondigd werk te gaan maken van concrete maatregelen tegen belastingontwijking.

'Perverse rol Nederland'

En dat lijkt alleszins de moeite waard. Volgens schattingen van de Europese Commissie lopen de EU-lidstaten jaarlijks een biljoen (duizend miljard) euro mis door belastingontwijking en -ontduiking. En Nederland speelt bepaald geen bijrol in het mogelijk maken daarvan. SP-Tweede Kamerlid Arnold Merkies: 'Met meer dan twintigduizend zogeheten brievenbusmaatschappijen en een bedrag van meer dan achtduizend miljard euro dat jaarlijks door Nederland stroomt, is Nederland een waar belastingparadijs voor multinationals om de belasting

Apple: Think different!

Ook in de Verenigde Staten is de overheid wakker aan het worden. In het kader van de voorgenomen hervorming van de vennootschapsbelasting neemt een Senaatscommissie een aantal grote bedrijven onder de loep. Een daarvan is Apple. Uit het rapport van de onderzoekscommissie blijkt dat dochteronderneming Apple

Operations International, gevestigd in Ierland, tussen 2009 en 2012 bijna dertig miljard dollar verdiend heeft. Het bedrijf wordt echter aangestuurd vanuit de VS en daarom heft Ierland geen belasting. Maar omdat het bedrijf tegelijkertijd niet in de VS geregistreerd staat, betaalt het ook daar geen belasting. Zo simpel is het. En het is nog legaal ook. En dat laatste is misschien nog het ergste.

In het midden Apple-baas Timothy Cook die tegenover de Amerikaanse Senaat verklaart dat zijn bedrijf zich aan de regels houdt.

Tussen de glimmende gebouwen spreken SP-Tweede Kamerleden Arnold Merkies en Emile Roemer over het plan voor rechtvaardige belastingheffing.

te ontwijken. Crisisgetroffen landen als Portugal en Griekenland maar ook ontwikkelingslanden lopen daardoor miljarden mis aan belastinginkomsten, omdat bedrijven uit die landen hun geld wegsluizen via Nederland. Los nog van de grote maatschappelijke schade in die landen zelf heeft ook de Nederlandse belastingbetaler last van dit soort praktijken. Deze perverse rol van Nederland moet daarom direct stoppen.' Weekblad Der Spiegel betitelde Nederland vorige maand als "bijzonder populair" voor Duitse concerns. Zo heeft chemiereus BASF volgens het blad vijf productielocaties met meer dan duizend werknemers in ons land,

en daarnaast 21 holdingsmaatschappijen veelal zonder personeel. "Ook Volkswagen is in Nederland niet alleen actief om er auto's te verkopen", aldus Der Spiegel. En dat zijn dan firma's die tenminste nog productie, respectievelijk verkoop bedrijven in ons land. 'Er zijn genoeg andere Duitse bedrijven, die hier alleen zitten voor het ontwijken van de belasting', weet Arnold Merkies. Recente Nederlandse krantenkoppen logen er evenmin om, bijvoorbeeld: "Nederland is een toplek voor belastingontwijking" (Het Parool) en "Zuid-Europese bedrijven drukken belasting met Nederlandse postbus-firma's" (De Volkskrant).

NAAR EEN MEER R BELASTINGHEFFING

1 Pak brievenbusmaatschappijen aan

De belastingdienst moet niet in zee gaan met bedrijven die alleen op papier bestaan en geen echte bijdragen leveren aan de economie.

2 Maak belastingafdracht bedrijven transparant

Verplicht bedrijven om in hun jaarverslag aan te geven hoeveel belasting zij per land afdragen, zodat in de toekomst makkelijker kan worden gezien of bepaalde wetgeving of verdragen zouden moeten worden aangepast.

3 Scherp de internationale definitie van belastingparadijs aan

Stel een échte definitie vast van het begrip belastingparadijs; de definitie van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) is zo zwak dat er geen enkel land op de lijst staat.

4 Herzie de Nederlandse belastingverdragen

Nederland moet stoppen met het sluiten van verdragen met belastingparadijzen.

Het volledige 8-puntenplan is te lezen en te downloaden op de SP-site: sp.nl/9z7pak

Fantasieloos de gebouwen, adembenemend de bedragen

Intussen loopt onder grote belangstelling van de media de SP-touringcar vol voor de eerste *SP Tax Free Tour*. Deze voert langs diverse locaties in Amsterdam-Zuid waar banken, belastingadviseurs, trustkantoren en multinationals zijn gevestigd die een rol spelen bij internationale belastingontwijking.

Deskundige sprekers als Gaby de Groot (redacteur bij het Financieele Dagblad), Rodrigo Fernandez (financieel geograaf) en Henk Willem Smits (een van de schrijvers

ECHTVAARDIGE G VOOR IEDEREEN

5 Beëindig het bankgeheim

Voer in internationaal verband de druk op landen op die het bankgeheim in stand houden.

6 Stop belastingroof ontwikkelingslanden.

Nederlandse belastingverdragen moeten worden getoetst op de impact die ze hebben op ontwikkelingslanden en daarop worden aangepast.

7 Stop belastingconcurrentie door internationale samenwerking

Belastingconcurrentie maakt dat landen zich tegen elkaar laten uitspelen door het internationale bedrijfsleven, hetgeen maakt dat overheden uiteindelijk moeten bezuinigen op belangrijke voorzieningen, zoals zorg, onderwijs en sociale zekerheid.

8 Richt een internationaal centrum voor belastingconcurrentie op

Een internationaal, onafhankelijk kenniscentrum kan schadelijke belastingconstructies onderzoeken, alsmede de gevolgen van internationale belastingconcurrentie.

van de bestseller 'Het Belastingparadijs') laten hun licht schijnen op de omvang en de wijze waarop belastingontwijking via Nederland in zijn werk gaat. Fantasieloos zijn de gebouwen die de Tour passeert, adembenemend de bedragen waar het om gaat. Aan de linkerkant alweer een 'ontwijkfirma' van een Portugese multinational, en daar rechts zit een Griekse miljardair die vanuit Amsterdam belasting ontwijkt. Portugal en Griekenland, jaja... Hoeveel miljard waren we met z'n allen ook alweer kwijt aan redingspakketten?

Dan is het woord aan SP-Kamerlid Arnold Merkies, die acht voorstellen doet om de

Ook Emile Roemer las de bijgeleverde grafieken met aandacht.

De volle bus geïnteresseerden werd langs 'hoogtepunten' van belastingontwijking gereden.

De SP neemt je mee op Tax Free Tour

Altijd al willen weten waar die bedrijven zitten die nauwelijks belasting betalen? De SP neemt je deze zomer mee op Tax Free Tour door Amsterdam.

 Meld je aan op: sp.nl/9z7nwz

internationale belastingontwijking door multinationals aan te pakken (zie kader). Daarmee wil de SP bereiken dat ondernemingen zich niet alleen maar in Nederland vestigen om de belasting te ontwijken. Belastingontwijking moet internationaal aangepakt worden, aldus de partij.

Eerder dit jaar heeft de PVV-Kamerfractie een motie ingediend waarin de regering wordt opgeroepen de kwalificatie van Nederland als belastingparadijs 'te verwerpen en waar mogelijk in de discussie erop aan te dringen deze kwalificatie achterwege te laten'. De motie werd gesteund door VVD,

PvdA, CDA, 50+, SGP en D66 en kreeg een meerderheid... ●

tekst Rob Janssen, Rob Mollink en Alexander van Steenderen
foto's Sander van Oorspronk

> SP ZORGT ZELF WEL VOOR RAADSZETELS

foto Ronald Pleij

De SP heeft eigenhandig vier zetels toegevoegd aan de raadszaal van Alphen aan den Rijn en zo de gemeente een hoop geld bespaard. Harre van der Nat, lijsttrekker voor de SP bij de komende herindelingsverkiezingen komende november: 'Vanwege de herindeling komen er vier extra raadszetels bij. Daardoor zijn er straks te weinig stoelen in de kring om ook de wethouders een plaats te geven in de zaal. Daarnaast is de niet lang geleden aangeschafte geluidsinstallatie ook al aan vervanging toe. Nog steeds

heeft een meerderheid van de politiek het niet begrepen. In dezelfde maand een half miljoen euro uitgeven aan het opleuken van de raadszaal en daarnaast aankondigen dat er helaas twee buurthuizen en een bibliotheek moeten sluiten.' Voor de zetels is nu gezorgd. De geluidsinstallatie behoeft volgens de SP wel verbetering. Het is voor de inwoners die thuis de debatten volgen niet te verstaan. Al vraagt de SP zich af of er vanuit de bevolking nog genoeg interesse is in de lokale politiek na weer een misser.

> 'MASTERPLAN GEVANGENISSEN KAN PRULLENBAK IN'

'Staatssecretaris Teeven kan terug naar de tekentafel. Niemand steunt zijn plannen nog. Na de rechters, de reclassering, diverse burgemeesters, wetenschappers en de belangrijke adviesraad, hebben nu ook de echte praktijkexperts dit plan verwezen naar de enige plek waar het thuishoort: de prullenbak.' Tot die conclusie komt SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman op

basis van een groot SP-onderzoek onder 2.700 mensen die werkzaam zijn in het gevangeniswezen.

Vernietigend

Het oordeel van het gevangenispersoneel is ronduit vernietigend over de plannen om vaker een enkelband in plaats van gevangenisstraf op te leggen, op de forensische zorg te bezuinigen, gevangenis en tbs-klinieken te sluiten en gevangenis te privatiseren. Men vindt de plannen slecht voor de gedetineerden, slecht voor het personeel en slecht voor de veiligheid in onze samenleving. Teeven heeft al toegegeven dat de enige reden voor deze plannen zit in een beoogde geldbesparing. Nu uit onderzoek van gemeentes en uit antwoorden van Teeven zelf blijkt dat ook die besparing niet meer blijkt te kloppen, kan dit plan definitief van tafel.'

Het hele rapport vind je hier: sp.nl/9z7pdw

> ONTWIKKELINGSHULP?!

foto Bas Stoffelsen

Volgens SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk (foto) moet het budget voor ontwikkelingshulp ook daadwerkelijk voor ontwikkelingshulp gebruikt worden. 'Het geld voor onderwijs aan meisjes in Somalië kan nu via een bedrijvenfonds van 750 miljoen euro worden ingezet voor steun aan Heineken in Georgië. Dat is geen hulp aan arme landen, dat is exportsubsidie aan multinationals.' Van Dijk stelt ook voor om de 250 miljoen voor 'internationale veiligheid' anders te besteden. Dit budget is bedoeld voor militaire missies en zou volgens Van Dijk dus niet vanuit ontwikkelingssamenwerking betaald moeten worden.

> MEER PLASTIC IN MILIEU

foto Joop Reuvecamp / flickr

Door een meerderheid in de Tweede Kamer is het statiegeldsysteem afgeschaft. Volgens SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven onder druk van de lobby van de frisdrankindustrie en verpakkingproducenten. Van Gerven vreest dat hierdoor meer plastic in het milieu belandt terwijl de oorzaak van de afvalberg niet wordt aangepakt. 'Laat Coca-Cola eerst haar plastic soep opruimen voordat ze zich weer met ons afvalbeleid gaat bemoeien.'

> DIT IS SP@SP.NL

Als je een e-mailtje stuurt naar de SP, wie leest dat dan?

Meltem Okcu is 27 jaar en studeert Staats- en bestuursrecht aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Ze is al jaren actief in de SP-afdeling Capelle aan den IJssel, waarvan ze in 2007 mede-oprichter was. Sinds 2009 werkt ze op het partijkantoor van de SP: zij is degene die de e-mailtjes naar het algemene SP-adres sp@sp.nl beantwoordt. Zo'n vijftig tot honderd per dag, in campagnetijd nog veel meer.

Okcu werkt een dag per week in het partijkantoor in Amersfoort: 'Maar de mail bijhouden doe je zeven dagen in de week. Ook in het weekend dus. Natuurlijk werk ik niet zeven dagen continu, maar voor spoedgevallen is het belangrijk dat ik wel regelmatig in de inbox kijk.'

> Wat voor mensen sturen e-mailtjes naar sp@sp.nl?

'Echt allerlei mensen. Leden met vragen, sympathisanten die willen weten wat ons standpunt op een bepaald onderwerp is, niet-sympathisanten die het ergens niet mee eens zijn, mensen met een groot probleem die hulp nodig hebben, organisatoren van debatten die een Kamerlid willen uitnodigen, noem maar op. En natuurlijk leerlingen en studenten die met een werkstuk of een scriptie bezig zijn. Die komen meestal binnen via werkstuk@sp.nl. Dan heb je nog info@sp.nl.'

> Beantwoord je alles zelf?

'Nee, dat kan niet. Veel vragen om standpunten of punten van kritiek kan ik prima zelf beantwoorden. Maar als mensen heel specifieke vragen hebben, stuur ik mailtjes door naar bijvoorbeeld de Tweede Kamerfractie, zodat zij het kunnen afhandelen. En juist mensen die bijvoorbeeld hulp vragen bij financiële problemen, kan ik vaak goed doorverwijzen naar de SP-Hulpdienst bij hun in de buurt. Sommige mensen willen ellenlange discussies houden via sp@sp.nl, en dat gaat gewoon niet.'

> Wat doe je met scheldmails?

'Dat hangt ervan af. Als het te gek is, dan antwoord ik gewoon niet. Maar als er een te beantwoorden vraag in zit, dan kan ik – rustig, altijd netjes blijven – antwoorden. Als het gescheld dan nog doorgaat, dan stop ik ermee.'

Meltem Okcu: 'Altijd netjes blijven.'

> Je krijgt ook veel mensen met problemen. Is dat niet zwaar om te doen?

'Nou, niet zo zwaar als voor die mensen zelf. Je krijgt inderdaad soms heel schrijvende verhalen, dat kan heel emotioneel zijn. Stel je voor dat je een e-mailtje krijgt met daarin een noodkreet van een meisje dat is verkracht en nergens hulp krijgt. Dat is maar één voorbeeld. De tranen staan me soms in de ogen.'

> Krijg je een goed beeld van wat er speelt in Nederland?

'Wat je in elk geval goed doorkrijgt is waar mensen die de SP willen mailen mee bezig zijn. De laatste maanden zie je twee dingen. Veel ouderen die het allemaal niet meer kunnen betalen. De zorg, de huurstijging. Ze stellen zich de vraag: heb ik hiervoor al die jaren keihard gewerkt? Om nu aan de kant gezet te worden als een kostenpost? En het tweede grote thema is de enorme ontevredenheid met het kabinet. Nog meer dan met Rutte 1. Ik lees heel vaak dat de mensen zo teleurgesteld zijn in de PvdA; zij hoopten dat een stem

op die partij het beleid zou veranderen. "Ik heb zó'n spijt van mijn stem op de PvdA", hoe vaak ik dát niet gelezen heb!'

> Het klinkt allemaal erg negatief.

'Oh nee hoor, er valt ook veel te lachen. Er zijn mensen die zelfgemaakte spotprentjes opsturen. Soms van onze Kamerleden; die stuur ik dan lachend door naar collega's. Sommige gaan echt veel te ver, dan durf ik ze bijna niet door te sturen. Heel grappig. Er zijn ook steunmailtjes, vriendelijke woorden voor Emile Roemer, bedankmailtjes en complimenten na een tv-optreden. En voor mij persoonlijk zijn al die mailtjes heel leerzaam. Als je zoals ik een abstracte rechtenstudie doet, helpen al die honderden mailtjes met vragen, problemen, opmerkingen en zelfs de scheldpartijen van echte mensen je heel goed om te onthouden waar het in de echte wereld over gaat.'

tekst Diederik Olders
foto Bas Stoffelsen

24 oktober 2012. John Dalli geeft een persconferentie over zijn gedwongen vertrek uit het Europees Parlement.

ROOKGORDIJNEN

Een geheimzinnige affaire rondom de Europese tabakslobby laat zien dat transparantie in Brussel nog niet met hoofdletters geschreven wordt. SP-Europarlementariër Dennis de Jong schakelt nog een tandje hoger in de strijd voor openbaarheid.

WAAROM MOEST EUROCOMMISSARIS JOHN DALLI WEG? De commissaris voor Gezondheid en Consumentenbescherming uit Malta werd afgelopen najaar uit z'n ambt gezet omdat hij betrokken zou zijn bij een corruptieschandaal. In mei vorig jaar diende Swedish Match, een Zweedse fabrikant van tabak en lucifers, een klacht tegen Dalli in. De persoonlijk assistent van Dalli, Silvio Zammit, ook uit Malta, zou ineens bij het bedrijf op de stoep hebben gestaan en aangeboden hebben om voor 60 miljoen euro de Eurocommissaris wel even te bewerken. In Brussel ging namelijk het gerucht dat Dalli het type pruimtabak met de naam 'snus' in

Zweden wilde gaan verbieden en dat zou de producent ervan, Swedish Match, natuurlijk niet zo leuk vinden. Barroso, de voorzitter van de Europese Commissie, stuurde John Dalli na de klacht spoorlags naar huis, omdat deze van het voornemen van Zammit geweten zou hebben zonder ertegen te hebben opgetreden. Dossier gesloten? Nee, want wat later lekte op Malta een e-mail uit, waaruit zou blijken dat een Brusselse tabakslobbyorganisatie met de naam European Smokeless Tobacco Council (Estoc) via Silvio Zammit een lijntje had willen leggen met Dalli. Voorman van Estoc is Patrik Hidingson, tevens topman van... Swedish Match!

Dat is gek: het Zweedse bedrijf zou dus aan Dalli's stoelpoten gezaagd hebben, maar de lobby die door een bobo van datzelfde bedrijf geleid wordt, zou Dalli juist hebben willen paaien.

Volstrekt gebrek aan transparantie

Wat is hier gaande geweest? Wat wist Dalli? Vloeide er geld? Speelde Swedish Match een spelletje, zo ja welk? Is de tabakslobby erin geslaagd om de nieuwe Tabaksrichtlijn waar Dalli aan werkte te vertragen? EU-fraudewaakhond OLAF stelde naar aanleiding van genoemde klacht tegen Dalli een rapport op, maar dat stuk werd aanvankelijk niet naar het Europees Parlement gestuurd. Dit rapport lekte onlangs echter uit. Erin staat onder meer dat Dalli een aantal ontmoetingen had in het kader van de snus-affaire en deze tegen de regels in niet meldde. Het rapport is inmiddels doorgestuurd naar justitie in Malta, waar Dalli momenteel voor de rechter staat.

SP-Europarlementariër Dennis de Jong houdt zich vanuit de begrotingscontrole-commissie intensief bezig met de kwestie. Op de vraag of Dalli volgens hem schuldig is, antwoordt hij nuchter: 'Dat is aan de rechter.' De Jong sluit dan ook niet uit dat Barroso correct en doortastend handelde. De Jong wijst er daarbij op dat, als Barroso niéts had gedaan, en de vermeende contacten tussen Dalli en Zammit met de tabakslobby waren uitgekomen, het Europees Parlement ongetwijfeld op zijn achterste benen had gestaan. Wel is gebleken dat OLAF bij het onderzoek niet erg netjes te werk is gegaan. Allerlei regels die verdachten moeten beschermen tegen willekeur van de opsporingsdienst, lijken niet of niet geheel te zijn nageleefd. Daarom is er nu een lange vragenlijst opgesteld, waarin alle stappen in het onderzoek kritisch worden door-

'Europa houdt zich niet aan de gedragscode'

gelopen. Als de Commissie hier niet goed op antwoordt, zo is de inschatting, zal het Europees Parlement zeker eisen dat OLAF strakker wordt gecontroleerd en de regels worden aangescherpt.

Wat de De Jong nog meer zorgen baart, is het volstrekt gebrek aan transparantie over contacten tussen de tabaksindustrie en de Europese Commissie. 'Medewerkers van de Europese Commissie houden zich duidelijk niet aan de door de Wereldgezondheidsorganisatie opgestelde en wereldwijd geldende gedragsregels over de omgang met tabakslobbyisten. De Europese Commissie dient deze contacten openbaar te maken op haar website. Dat is hier niet gebeurd en daarom heb ik hierover ook aan de bel getrokken.'

Naar schatting 15.000 tot 30.000 lobbyisten in Brussel

De Jong heeft samen met een groep gelijkgezinde Europarlementariërs belangrijke stappen gezet op weg naar meer transparantie. Zo worden de talloze adviesgroepen van de Commissie evenwichtiger samengesteld en komt er op een speciale website van de Commissie steeds meer informatie over wat daar allemaal besproken wordt. Ook is er een nieuwe gedragscode voor Europarlementariërs.

Daarnaast werd er al enkele jaren geleden een transparantieregister ingesteld, dat gegevens bevat over de achtergrond en activiteiten van de tienduizenden lobbyisten in Brussel. Zo'n 5.500 lobbykantoren staan erin geregistreerd, en het moet de contacten van de Europese politiek en ambtenarij met buitenparlementaire pleitbezorgers inzichtelijk maken. Toch is De Jong nog niet tevreden. Naar schatting lopen er in Brussel 15.000 tot 30.000 lobbyisten rond en er zijn dan ook nog steeds lobbykantoren die niet zijn ingeschreven. Bovendien kloppen de gegevens lang niet altijd. Dit jaar moet het register worden geëvalueerd en dat biedt mogelijkheden om een aantal zaken te verbeteren. Dennis de Jong: 'Allereerst doet de Europese Raad (die bestaat uit de regeringsleiders van de EU-lidstaten –red.) nog niet mee en ook de ambtenaren die op het Raadssecretariaat werken, krijgen te maken met lobbyisten. Daarom moeten we samen met de Commissie de druk op de Raad opvoeren om alsnog mee te doen. In de tweede plaats moeten we steeds meer deuren gaan sluiten voor ongeregistreerde lobbyisten: nu is de enige sanctie op niet-registratie dat je geen permanente toegangspas meer krijgt voor het EP. Op afspraak kom je echter alsnog overal binnen. Bij de Europarlementariërs werken we aan een actie waarin we van iedereen vragen geen ongeregistreerde lobbyisten te ontmoeten, maar je kunt dat niet afdwingen. Bij ambtenaren kan dat wel. Ik hoop dan ook dat we van de evaluatie gebruik kunnen maken om te komen tot een dergelijk verbod voor ambtenaren bij alle Europese instellingen. Hebben ze dan toch nog contacten met ongeregistreerde lobbyisten, dan kun je disciplinaire sancties nemen. De druk onder lobbyisten om zich dan toch maar te registreren, zal daarmee flink toenemen. Tenslotte moeten we maatregelen nemen die ervoor zorgen dat de gegevens in het register volledig zijn en regelmatig worden geactualiseerd. Doen lobbyisten dat niet, dan moeten ook daar sancties op volgen, bijvoorbeeld tijdelijke uitschrijving zodat ze de privileges die registratie met zich meebrengt verliezen.'

Letterlijk dezelfde amendementen

Maar ook in het Europees Parlement zelf gebeuren vreemde dingen. Begin dit jaar werd bijvoorbeeld bij toeval ontdekt dat bij de behandeling van een richtlijn voor gegevensbescherming een aantal Europarlementariërs uit verschillende fracties met letterlijk dezelfde amendementen aan kwamen zetten. Toeval? Nader onderzoek leverde op dat de inhoud van de amendementen overeenkwamen met teksten van lobbyis-

Geheim agent

Dennis de Jong trok onlangs in Brussel aan de bel over het voornemen van de Europese Commissie om de handel in zaden van onder meer groente en fruit te beperken. Zelfs hobbytuinders met bijvoorbeeld volkstuinjes zouden in de toekomst geen zaden van traditionele gewassen mogen ruilen of verkopen. De Jong: 'Dit is natuurlijk al een voorbeeld van verwerpelijke bemoeizucht, maar het wordt nog erger nu blijkt dat de chemische industrie, die beschikt over patenten voor genetisch gemodificeerde zaden, hier achter zou zitten.'

Het gerucht gaat dat de Franse regering een soort geheim agent naar Brussel stuurde die bij de Europese Commissie als 'nationaal expert' optrad. Deze agent zou werken voor GNIS, de lobby-organisatie van de Franse zaden-industrie.

ten. Genoemde namen daarbij waren onder meer Amazon en eBay, die een dikke vinger in de pap gehad zouden hebben.

Het staat parlementariërs overigens vrij hun voorstellen te baseren op teksten die lobbyisten aanleveren. De Eurofractie van de SP maakt regelmatig gebruik van voorstellen die bijvoorbeeld de consumentenorganisaties of de vakbeweging toesturen, al gebeurt het zelden dat deze letterlijk worden overgenomen. Ook hier geldt echter dat het transparant moet zijn. De SP wil dan ook dat een Europarlementariër die namens het parlement een rapport opstelt over een bepaald onderwerp bij dat rapport aangeeft welke lobbyisten hij of zij heeft ontmoet, en tevens de input die zij geleverd hebben openbaar maakt. Bij de opstelling van de gedragscode over Europarlementariërs is hierover gesproken. Een voorstel van De Jong om dit verplicht te maken haalde het niet, maar wel moet er een speciaal formulier komen dat iedere parlementariër automatisch krijgt toegestuurd als hij of zij een rapport schrijft. Als dit gaat werken, wordt het mogelijk om deze gegevens te vergelijken met die in het transparantieregister. Als daarin niet staat dat de lobbyist zich met bepaalde wetgeving heeft beziggehouden en de rapporteur in het Europees Parlement geeft aan juist van die lobbyist voorstellen te hebben gekregen, dan is duidelijk dat de informatie in het register niet klopt en kun je dit aanpakken. ●

tekst Rob Janssen
foto ZUMAPRESS.com / Hollandse Hoogte

UITBUITING EN ONEERLIJKE CONCURRENTIE VRACHTRIJDE

HET ZIT ZE HOOG

Zes op de tien Nederlandse vrachtwagenchauffeurs ziet het niet meer zitten in het transport, als oneerlijke concurrentie en uitbuiting van buitenlandse collega's niet aangepakt wordt. Dat blijkt uit een onlangs gehouden SP-enquête.

“Mijn werkgever gaf aan door minder werk mijn salaris niet te kunnen garanderen. Ik ben teruggezet in loonschaal, maar vervolgens werden er wel buitenlandse charters aangetrokken waardoor ik ook nog minder uren kon werken.”

Een veelzeggende reactie van een vrachtwagenchauffeur op het truckersmeldpunt van de SP. Binnen een paar weken vulden meer dan drieduizend Nederlandse truckers de enquête in. Vanwege de onverwacht hoge respons werd het meldpunt zelfs langer opgehouden dan gepland. Het zit onze vrachtrijders hoog.

Bingo voor de Bulgaar?

De Nederlandse vrachtwagenchauffeur is

van oudsher de beste trucker van Europa. Mag je dat zo zeggen? Ja, dat mag je zo zeggen als je kijkt naar het opleidingsniveau, de ervaring en de kwaliteit van het rollend materieel. Maar die nummer 1-positie op de Europese wegen doet hem bizar genoeg steeds meer de das om. De reden daarvan is even simpel als droevig: hij is te duur. Of beter gezegd: zijn vakgenoten uit met name Oost-Europese landen zijn veel goedkoper. In de sector is een wedloop naar de bodem gaande zonder weerga (zie ook de Tribune van april). Onder het motto ‘het kan altijd nóg goedkoper’ krijgen tal van Nederlandse chauffeurs financieel de duimschroeven aangedraaid (zeven van de tien chauffeurs melden in de enquête dat ze er in het afgelopen jaar financieel op achteruit zijn

gegaan), of worden ze simpelweg aan de kant geschoven. Bingo voor de Roemeen, Pool of Bulgaar? Vergeet het maar, want zij worden vervolgens schaamteloos uitgebuit. Bijna 90 procent van de respondenten ziet bij Oost-Europese collega's die bij Nederlandse bedrijven rijden een lager loon, geen sociale zekerheid, geen pensioen en/of geen ziektekostenverzekering. En handhaving dan? Over de handhaving van de regels omtrent postbusbedrijven, bescherming van de binnenlandse markt en inzet van goedkope chauffeurs is 84 procent zeer ontevreden. Het truckersmeldpunt geeft onmiskenbaar het beeld dat de Nederlandse chauffeur zich anders behandeld voelt (75 procent) en tot in het absurde gecontroleerd (bijna 50 procent) op bijvoorbeeld rijtijden, terwijl genoemde misstanden letterlijk vrij baan krijgen. De meeste chauffeurs geven dan ook aan dat het principe van ‘gelijk loon voor gelijk werk’ leidend zou moeten zijn bij de handhaving.

‘Kop te lang in het zand gestoken’

De resultaten van de enquête worden gebundeld in een zwartboek dat aangeboden zal worden aan Eurocommissaris Siim Kallas. Die heeft namelijk afgelopen najaar truckend West-Europa op de kast gejaagd door voor te stellen het zogenaamde cabotageverbod op te heffen. Hierdoor zouden de binnenlandse transportmarkten geliberaliseerd worden, wat de genadeklap zou zijn voor talloze Franse, Duitse, Nederlandse en Belgische bedrijven en chauffeurs. Kallas schrok echter van de protesten en trapte op de rem, waarna SP-Europarlementslid Dennis de Jong samen met collega's van andere Europese fracties beloofde hem een goed inzicht te verschaffen in de alarmerende situatie in de wegtransportsector. De Jong: ‘Ik zal hem naast het zwartboek ook een lijst met concrete aanbevelingen doen voor de nu geldende Europese regels en voor mogelijke nieuwe normen. Onder meer de door Brussel opgestelde regels over cabotage – het aannemen van een binnenlandse rit door een buitenlandse chauffeur – moeten worden aangescherpt en zeker niet verruimd, zoals Kallas eerder nog wilde.’

Op 14 mei vond in Den Haag een demonstratie plaats van truckers die de noodklok luidden. SP-Kamerleden Emile Roemer en Paul Ulenbelt deden mee. Roemer riep Kallas op om te stoppen met de liberalisering. ‘De kop is te lang in het zand gestoken. Het hele wegtransport gaat ten onder als de problemen niet aangepakt worden.’ ●

tekst Rob Janssen

foto Sander van Oorspronk

'DE IDEEËN UIT DIT BOEK HOORDE IK TIEN JAAR GELEDEN AL IN DE KROEG'

foto Bas Stoffelsen

RONALD LEEST

WIE Ronald van Raak (1969), SP-Tweede Kamerlid en voorzitter van het Wetenschappelijk Bureau van de SP

LEEST Tegendenken, Hans Achterhuis en Peter Henk Steenhuis, uitg. Lemniscaat (2013)

› Wat heb je gelezen?

'Een bundel interviews van Trouw-journalist Peter Henk Steenhuis met de filosoof Hans Achterhuis. Ze spreken over alle discussies die Achterhuis de afgelopen twee jaar als Denker des Vaderlands gevoerd heeft.'

› Een van die discussies gaat over de SP.

'Die discussie loopt al sinds 2003. Ik vond het jammer dat Achterhuis de SP beschuldigde van naïef en zelfs gevaarlijk utopisme. Maar het mooie is dat hij heel serieus de dis-

cussie aangaat en oprecht geïnteresseerd is in waarom iemand anders denkt. Ik heb ingebracht dat niet zozeer de SP, maar juist de andere, neoliberale, partijen utopisch zijn. Zij hebben één antwoord voor alles: meer marktwerking. Neoliberalen gaan uit van een mens die op basis van volledig inzicht in de markt rationeel handelt. Maar als je beleid afstemt op een beeld van mensen dat helemaal niet klopt, ga je brokken maken. Dat noem ik een utopie. En dat is heel iets anders dan SP'ers die mensen opzoeken om samen praktische oplossingen te bedenken voor praktische problemen. Ik denk dat Achterhuis daar uiteindelijk zelf ook verder over heeft nagedacht. Hij heeft in ieder geval in 2010 het boek De utopie van de vrije markt geschreven. Dat vond ik heel leuk.'

› Wat vind je van dit boek, Tegendenken?

'Ik vind het goed dat Achterhuis een tegendenker probeert te zijn, er andere meningen op na wil houden. Achterhuis is niet iemand die zijn gelijk probeert te halen maar hij probeert te leren van de discussies. Doordat het allemaal korte interviews zijn over de verschillende discussies, krijg je een tijdsbeeld van de publieke discussies die de afgelopen jaren in Nederland zijn gevoerd. Alleen blijft hij in dit boek ook weer iemand met een mening. Achterhuis vertelt dat hij zo druk was met commentaar leveren op de actualiteit, dat hij nauwelijks tijd had om er boeken op na te slaan en zorgvuldig denkwerk te verrichten. Je bent niet Denker des

Vaderlands vanwege je mening, maar juist om een analyse te maken van hoe debatten verlopen. Dat kun je als filosoof toevoegen aan het publieke debat, en dat mis ik erg in dit boek.'

› Je bent zelf ook filosoof, wat is jouw analyse?

'Heel veel discussies gaan over de crisis, over de politiek die geen verantwoordelijkheid durft te nemen en het verlies van de menselijke maat in de samenleving. Het boek laat zien dat er echt een andere manier van denken aan zit te komen. De tijd van alleen aan jezelf denken en alles overlaten aan de markt, is geweest. Onder de intellectuele elite ontstaan nu dezelfde ideeën als de meeste mensen de afgelopen jaren al hebben gekregen. Dus als dit boek één ding leert, is het wel dat de mensen die voorop lopen in het publieke debat, een beetje achterlopen in hun opvattingen. De meeste ideeën die ik nu in dit boek lees, hoorde ik tien jaar geleden al in de kroeg.'

› Zijn er mensen aan wie je Tegendenken zou aanraden?

'Niet zozeer aan mensen die geïnteresseerd zijn in filosofie, wel aan mensen die geïnteresseerd zijn in maatschappelijke discussies. Maar als mensen zouden moeten kiezen tussen dit boek en De utopie van de vrije markt, Achterhuis' boek uit 2010, zou ik toch dat laatste aanraden. De analyse die hij in dat boek geeft is heel interessant en nog steeds actueel.' ●

tekst Jola van Dijk

Hans Achterhuis.

foto © Valérie Kuypers / ANP

LINKSVOOR **'IK BEN WEL EEN DOENER, MAAR GEEN DRUKTEMAKER'**

Fenna Feenstra (42) uit Sneek is voorzitter van de SP Súdwest Fryslân, lid van Provinciale Staten in Friesland en regiovertegenwoordiger. Ze heeft twee kinderen en is als docent en onderzoeker verbonden aan de technische hogeschool in Assen, het Hanze Institute of Technology.

tekst Daniël de Jongh
foto Rob Voss

› Wanneer werd je lid van de SP?

'In 2002, kort na de moord op Pim Fortuyn. Het stoorde me hoe alles wat links was in die tijd in een kwaad daglicht werd gesteld, ik wilde tegenwicht bieden. De SP sprak me aan vanwege de pacifistische opstelling, het was de enige partij die zich duidelijk uitsprak tegen de militaire interventies in Afghanistan en Irak.'

› Waar komt je gedrevenheid vandaan?

'Ik was al heel vroeg maatschappelijk bewust. Terwijl klasgenoten spreekbeurten hielden over hun konijn, ging de mijne over Amnesty International. Verontwaardiging over immoreel en asociaal beleid en anderen willen overtuigen dat het ook anders kan, menselijker, dat heeft er altijd al ingezet.'

› Kan je dan je ei wel kwijt in de Provinciale Staten?

'Jazeker! In de debatten, maar ook door bewust naar buiten te treden. We hebben

bijvoorbeeld eens geldzakken voor het Provinciehuis gezet. Zakken met 50 en 60 miljoen voor prestigeprojecten en een lege zak voor sociaal beleid. Zo kan je voor iedereen zichtbaar maken waar het over gaat. Momenteel voeren we geketend en protestliederen zingend actie tegen de gedwongen tewerkstelling van uitkeringsgerechtigden. Daarmee zwengelen we de discussie over eerlijk loon voor eerlijk werk aan.'

› Heb je hobbies?

'Ik hou van fietsen en lezen en ik werk graag in de moestuin. Lekker buiten, tussen het groen, even mijn hoofd leeg maken. Het hoeft allemaal niet spectaculair te zijn. Ik ben wel een doener, maar geen druktemaker. Gezellig koekjes bakken met de kinderen vind ik ook fijn.' ●

DE POLITIE ALS HACKER

Minister Opstelten wil dat de politie kan gaan 'terughacken'.
Mag de politie straks zomaar inbreken op je computer?
SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen over de plannen:
'Ik geloof meer in bescherming.'

'HACKEN' BETEKENT in de internetwereld (onder andere) het inbreken in een computer, bijvoorbeeld om gegevens op die computer te bekijken, ze te veranderen of om de computer te gebruiken voor een zogenoemde DDoS-aanval. Bij zo een aanval worden heel veel computers gehackt en ingezet om allemaal tegelijk naar een bepaalde website te gaan, zodat deze in de problemen komt. Dat is wat onder andere de ING-bank en de Belastingdienst afgelopen maanden overkwam. Minister Opstelten van Justitie heeft een voorstel naar de Tweede Kamer gestuurd om de politie meer mogelijkheden te geven om hackers aan te pakken. Door bijvoorbeeld terug te hacken.

SP-Tweede Kamerlid erkent het probleem: 'Criminelen halen van alles uit op het internet; allemaal dingen die de politie niet mag. Dat bemoeilijkt de bestrijding. De politie zegt: we kunnen er niet bij. Dus daar moet je een oplossing voor bedenken. De opsporingsmogelijkheden moet je dus moderniseren, aanpassen aan de huidige tijd.'

Eerst toestemming rechter

Gesthuizen maant echter tot voorzichtigheid. 'Wat heel erg belangrijk is, is dat je inbreken in iemands computer ongeveer hetzelfde behandelt als een huiszoeking. Dus alleen als er eerst een rechter naar heeft gekeken en toestemming heeft gegeven. Niemand wil een politie die lukraak bij iedereen in de computer kan kijken. Het blijft een heel flinke inbreuk op je privacy.'

Vertrouwen in verzameld bewijs

Volgens Gesthuizen is hacken meer dan een kwestie van even meekijken op de computer: 'Hacken betekent ingrijpen op andermans computer. Alleen al door binnen te komen, verander je iets op de computer. Dat heeft een belangrijk gevolg. Het móét na te gaan zijn wat de hackende rechercheur allemaal doet op die computer. Want een bestandje is zo gewist of veranderd. Ik heb daarom voorgesteld dat er bij terughacken een andere computer meedraait die een gedetailleerd log maakt; die precies bijhoudt wat de politie-hacker allemaal doet op de gehackte

computer. Alleen zo is eventueel verzameld bewijs betrouwbaar te noemen. De rechter moet erop kunnen vertrouwen dat er geen bewijs geplaatst wordt, bijvoorbeeld.'

'Mag China dat dan ook bij ons?'

Het internet trekt zich weinig aan van grenzen. Zo ontstaat de vraag welk land bepaalde internetcriminaliteit moet aanpakken. Als regel wordt nu vaak aangehouden: het land waar de server staat. Minister Opstelten wil dat de politie ook kan gaan ingrijpen als bijvoorbeeld een Nederlandse overheid wordt aangevallen, terwijl de server in het buitenland staat. Daar zet Gesthuizen grote vraagtekens bij: 'Ik begrijp dat hij het wil, maar de gevolgen zijn ingewikkeld. Als wij mogen inbreken op servers in bijvoorbeeld China, mag China dat dan ook bij ons? Onze eigen mogelijkheden vergroten betekent ook een rechtvaardiging van inbraken op Nederlandse servers door andere landen. Ik pleit ervoor dat we dit internationale probleem ook internationaal aanpakken. Dus op Europees niveau en nog breder zorgen voor goede verdragen hierover.'

Big Brotherstaat

Maar wat als er vanuit het buitenland een terroristische aanval komt waarmee bijvoorbeeld wordt geprobeerd het treinverkeer te ontregelen, met mogelijk doden tot gevolg? Gesthuizen: 'Dat komt neer op oorlogshandelingen. Als onze overheid zoiets kan voorkomen, moeten ze dat vooral doen; oorlogsrecht biedt daar natuurlijk ruimte voor. Maar je moet niet je normale opsporingsmogelijkheden uitrekken om dat soort extreme situaties te voorkomen. Want dan ga je naar een Big Brotherstaat toe.'

Beter beschermen

Gesthuizen pleit voor investeren in bescherming: 'Experts zeggen over die DDoS-aanvallen: terughacken is niet de oplossing. Je kunt veel beter zorgen dat je er beter tegen beschermd bent. En zorgen dat je als land minder afhankelijk bent van infrastructuur die zo gemakkelijk aangevallen kan worden.' Na de zomer worden de uitgewerkte plannen van Opstelten in de Kamer verwacht. Gesthuizen: 'We hebben in de Tweede Kamer duidelijk gemaakt dat hij niet te ver mag gaan. Ik ga ervan uit dat hij naar die Kamerbrede wens luistert. En anders wordt dat een stevige discussie.' ●

tekst Diederik Olders

PRIKBORD@SP.NL

MELKPOEDER-CHINEZEN

Een nieuw woord in de media: melkpoederchinezinnen. Hollandse handelaren komen voor spoedoverleg bij elkaar voor een lucratieve handel, de prijs van melkpoeder op de Nederlandse markt gaat in China 2,5 keer over de kop. En de baby's die overleden aan giftig melkpoeder vallen bijna weg in een bijzin van een verslag over handel en de correcte spelling van een woord. Melkpoederchinezinnen als stille getuigen van een menselijk drama, duizenden kilometers verderop.

Henry van Beek, Metslawier

GELD UITGEVEN

Het afgelopen jaar is de huurtoeslag verlaagd en de eigen bijdrage voor zorg verhoogd. Bijna de helft van mijn vakantiegeld moet ik nu bewaren voor

die eigen bijdrage. De energierekening viel hoger uit, de zorgverzekering werd duurder, de huur ging omhoog, de dagelijkse boodschappen werden duurder. En dan heeft premier het lef om te zeggen dat we moeten stoppen met somberen en geld moeten uitgeven.

Dominique Marijnus, Hoorn

ASIELBELEID

Als tolk voor Franstalige asielzoekers sinds 1999 heb ik geen goed woord over voor het Nederlandse asielbeleid. Meermalen heb ik melding gemaakt van suicides door vreemdelingen die tot het uiterste waren getergd, en ook diverse keren van dood door nalatigheid van de medische opvang in azc's. Diverse zaken hebben het nieuws gehaald, ook al doet de IND er alles aan om de feiten te verdraaien. Denk maar terug aan de Schipholbrand in oktober 2005. Mensen afkomstig uit andere culturen die arm

zijn, hebben dankzij hun omgeving toch nog eigenwaarde. Maar tijdens hun asielpcedure in ons beschaafde Nederland wordt die eigenwaarde systematisch afgebroken en worden ze gereduceerd tot nummers. Het is die intrinsieke vernedering die hen tot wanhoopsdaden drijft.

Truus Jonker, Nijkerk

VVD EN PVDA: WATER EN VUUR

Twee partijen vechten om de macht Hopelijk behoudt de oppositie nog wat kracht Water blust het vuur en vuur verdampt het water Blijft er nog wel iets over voor later?

I.O.A. van Wageningen, Leidschendam

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snoucklaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
 plaats en datum : _____ *geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
 handtekening : _____

Tribune juni 2013

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

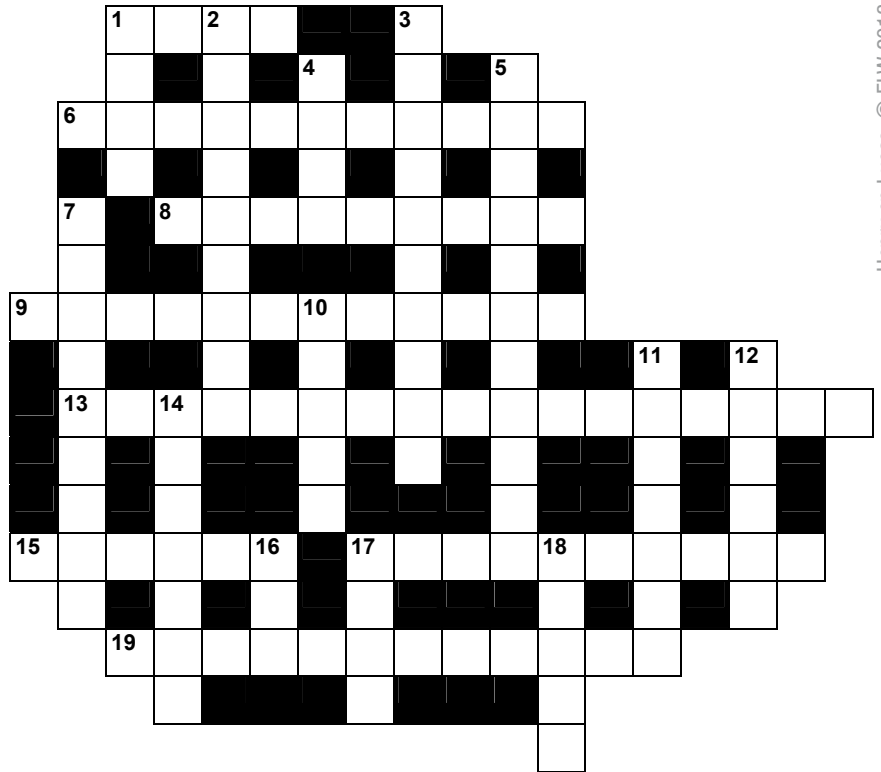
CRYPTOGRAM

Horizontaal

1 Gokt maar wat, tijdens het bakken (4) - 6 Versiering is geknipt voor hemelse kerstboom (11) - 8 Rondreizende knol staat nu voor de kar (9) - 9 Is bandeloos de strijd aangegaan (en ontsnapt) (12 en 3,9) - 13 "Pas op! We verdienen geld" (17) - 15 Handbeweging is een aardige geste (6) - 17 Is ook behoorlijk financieel verlies voor donor (10) - 19 Over deze snelweg stroomt het levenssap van de economie (12)

Verticaal

1 Die daar heeft last van schaamte (4) - 2 Onmisbaar lichaamsdeel voor een politiehond (9) - 3 (g)Een dos om je voor te generen (10) - 4 Uit een bloemkroon kun je drinken (4) - 5 Medium vertelt de juiste locatie (11) - 7 Vervoert afval én journalisten (9) - 10 (niet) In hoge mate vet slim (5) - 11 Niets gegeten of gedronken? Dat houdt een mens helder (7) - 12 Kleding voor eilandenvakantie, in de Stille Oceaan (6) - 14 Erfgenamen die elkaar achtervolgden (7) - 16 De veerkracht van een stellingkast (3) - 17 Zonder dit blijft het een gebed zonder eind (4) - 18 Doet men met lege karren & pistolen (5)

7	5	MI5	MI6	65+	12.5
50	75	K3	4x4	1100	13
-32	150	1-2-3	5'en & 6'en	2.0	55 ²
90 ^{ste}	0.00	AK47	11	1940-1945	3%
701 _F	0808	1	-1	Q3	1-3-5-7
99%	27	16P	111	6-	-6
11-11	15	A-380	10	3	32km

NUMMERPLAATJE

De puzzel bevat een aantal 'cellen' in een tabel, en een aantal vragen die naar getallen (ook jaartallen, telefoonnummers etc.) verwijzen. Slechts een deel van alle getallen is nodig om de puzzel op te lossen: maak de cellen van de correcte getallen zwart, en uiteindelijk zal een symbool verschijnen. Dit symbool vormt de oplossing. Omschrijvingen zijn veelal opzettelijk beperkt, en het zwartmaken van de verkeerde cellen zal het nóg lastiger maken. Veel plezier!

Opdracht

...-stedentocht
 Safe from without
 Aantal kisten zilver aan boord van de 'Amsterdam'
 Gekkengetallen op vergadering
 Leden van de BeNeLux
 Coupletten in het Wilhelmus
 Air Force ...
 Bus in de lucht
 Hoeveel rondjes voor de dames & heren op de 5km?

Safe from within
 Nu nog AOW
 Zitjes in de Eerste
 Afsluitdijk
 Permanente leden VN veiligheidsraad
 Downing Street ...
 De ... Provinciën
 Dat gaat niet zo ...

OPLOSSINGEN MEI

CRYPTOGRAM

Horizontaal

3) Netbeheer 6) Stamcellen 9) Vogelvoer 11) Fietsje 12) Mede 14) Egaal 15) Honk 17) Buste 18) Wel 19) Ontvlambaar 21) Orkestleden 22) Vraag.

Verticaal

1) Geschokt 2) Cru 4) Bolletjesslikker 5) Eentonig 7) Treffen 8) Granaatappel 10) Oehoe 13) Do 14) Eenmanszaak 16) Kloof 17) Bits 20) NEC.

DE VOLGORDE VAN DE GEZOCHTE WOORDEN IN HET SPIRAALTJE IS:

Amendement	Tarief
Torengebouw	Fluit
Wandelgang	Tank
Galgemaal	Kan
Loongolf	Na.
Fervent	

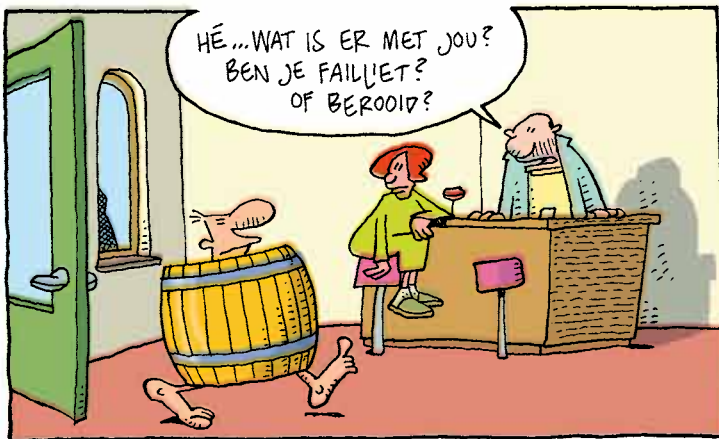
De winnaar van mei is **Els van der Markt uit Zoetermeer**.

Stuur uw oplossing van een of beide puzzels vóór 3 juli naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

HÉ... WAT IS ER MET JOU?
BEN JE FAILLIET?
OF BEROOID?

IK HEB AL MIJN KLEREN
WEGGEGOOID... ER KLEEFDE
BLOED AAN!

IK KOOP PAS WEER
KLEREN ALS DE ARBEIDS-
OMSTANDIGHEDEN IN DE
KLEDINGINDUSTRIE OP HET
NIVEAU VAN BESCHAAFDE
LANDEN IS...

NORMALE WERKTIDJEN, GEEN KINDERARBEID,
GOEDE SOCIALE VOORZIENINGEN BIJ ZIEKTE,
ARBEIDSONGESCHIKTHEID, WERKLOOSHEID
EN PENSIOEN...

VEILIGE HUISVESTING OP HET
WERK EN THUIS, BEHOORLIJK
ONVERWIJS, OPENBAAR VERVOER
EN GEZONDHEIDSZORG...

RECHTVAARDIGE
BELONING
EERLIJK
BELASTINGSTEJSEL
VOOR BEDRIJVEN

ZEG... EN DIE TON...
IS DAT WEL
MILIEUVRIENDELIJK?

...GECERTIFICEERD HOUT, ECOLOGISCH
VERANTWOORD GEKAPT, NIET GEÏMPREGNEERD
MET GIFTIGE, KANKERVERWEKKENDE STOFFEN?

HOE WAREN DE ARBEIDSONSTANDIGHEDEN VAN DE
HOUTHAKKERS, EN VAN DE MEDEWERKERS VAN
DE KUIPERIJ? WAREN ER WEL VOLDOENDE
VROUWEN IN DE TOP?

zo?... WAS HET TOCH NIET ZO'N GOED IPEE,
GEKLEED IN EEN TONNETJE?

INTEGENDEEL!
NA DE ACTIES BLEKEN DE
ARBEIDSONSTANDIGHEDEN IN DE
KLEDINGINDUSTRIE DICHTER BIJ DIE
VAN BESCHAAFDE LANDEN
TE LIGGEN...

DE PENSIOENEN HIER
ZIJN WEER VERLAAGD,
ONZE ZORG VERDER
UITGEKLEED...

NIEMAND BETAALT NOG
BELASTING

KORTOM, DE TIJD IS RIJP
OM ONZE EIGEN TEXTIEL-
INDUSTRIE TE
BEGINNEN...

ONTSLAGRECHT
STAAT ONDER
DRUK...

ONZE
UITKERINGEN
ZIJN GEKORT
OF VERDVENEN

INSPECTIESEN
TOEZICHT OP ELK
GEBIED IN ONS LAND
STELLEN NIETS
VOOR...

WAT DACHT
JE VAN
TWENTE?
OF
TILBURG